

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Wopke HOEKSTRA****Klima, nulta neto stopa emisija i čisti rast****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Bila mi je čast obnašati dužnost europskog povjerenika za klimatsku politiku u aktualnoj Komisiji pod vodstvom predsjednice Ursule von der Leyen. Želim i dalje davati svoj obol Europskoj uniji koja ostvaruje rezultate u korist svojih građana i svojeg gospodarstva, njihove prosperitetne i sigurne budućnosti i Uniji koja ozbiljno shvaća svoje mjesto i odgovornost u svijetu.

Moje je odrastanje 1970-ih i 1980-ih godina obilježilo hladni rat, bolno razdvajanje Europe zavjesom i zidom. Od rane sam dobi naučio da blagodat mira, blagostanja i suradnje nikada ne uzimam zdravo za gotovo, nego da se za njih aktivno zalažem. Godine koje sam proveo u Rimu, i kasnije u Berlinu i Fontainebleauu pružile su mi priliku da iskusim život i rad u inozemstvu, naučim strane jezike i otkrivam različite načine života, ali prije svega da se upoznam s vrijednostima i snovima koje dijelimo kao Europljani. Za te se vrijednosti i snove moramo zalagati. Želja da služim u javnom interesu i preuzmem odgovornost naveli su me na to da napustim karijeru u privatnom sektoru i posvetim se javnoj službi, prvo u Nizozemskoj, a od listopada 2023. u Europskoj uniji.

Kad je riječ o mojoj karijeri, imao sam priliku surađivati s mnogim partnerima u cijeloj Uniji. Kao ministar financija surađivao sam u Koaliciji ministara financija za klimatsku politiku i na predmetima kao što su unija tržišta kapitala, ozelenjivanje nizozemskih financija i pokretanje „Fonda za rast” (*Groefonds*) kako bi se povećala ulaganja u održivi rast. Osim toga, pod mojim nadzorom Nizozemska je donijela zakonodavstvo protiv fiktivnih poduzeća i riješila pitanje plaćanja naknada za licencije nekooperativnim jurisdikcijama i jurisdikcijama s niskim porezima.

Kao nizozemski ministar vanjskih poslova zajedno s drugim kolegama tražio sam rješenja za velike izazove našeg doba, uključujući rat, sigurnost, prijetnje i klimatske promjene, što mi je pokazalo važnost suradnje. Činio sam sve što je bilo u mojoj moći da Europa postane svjesnija geopolitičke stvarnosti, isporučuje oružje Ukrajini i poziva Rusiju na pravnu odgovornost. Mi, kao Europska unija, najbolje možemo riješiti te izazove suradnjom – unutar Europe, ali i na globalnoj razini.

Kao povjerenik za klimatsku politiku zajedno s Kolegijem surađivao sam s Europskim parlamentom i Vijećem na razvoju, donošenju i provedbi politika potrebnih za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. i naših klimatskih ciljeva za 2030. Čvrsto vjerujem da djelovanje u području klime moramo povezati s povećanom konkurentnošću i prosperitetnim gospodarstvom u kojem nitko nije zapostavljen. Radio sam na olakšavanju izrade zakonodavstva o klimi, kao što su emisijske norme CO₂ za teška vozila i certifikacija uklanjanja ugljika.

Međutim, Europa ne može sama rješavati izazove klimatskih promjena. Zbog toga sam poticao globalno djelovanje Komisije u području klimatskih promjena, poštujući našu predanost Pariškom sporazumu. Zajedno s predsjednicom von der Leyen surađivao sam s našim partnerima iz cijelog svijeta kako bismo uspješno okončali pregovore na konferenciji COP28, što je rezultiralo globalnom obvezom udvostručenja energetske učinkovitosti,

utrostručenja kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora i napuštanja fosilnih goriva u okviru globalnog pregleda stanja.

Vjerujem da sam ispunio obveze koje sam preuzeo prije 12 mjeseci kada sam u Parlamentu saslušan kao kandidat za povjerenika i uvjeren sam da ću to ponovno učiniti ako mi Parlament ukaže povjerenje. Budem li potvrđen kao povjerenik za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast, učinit ću sve što je u mojoj moći da nastavimo raditi na postizanju klimatske neutralnosti uz neprekinut rast našeg gospodarstva.

U tom je kontekstu važno stvoriti povoljne uvjete za naša poduzeća da se uključe u instrumente tranzicije. Alatima kao što je mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) poduprijet će se povećane klimatske ambicije EU-a i osigurati da se djelovanje u području klime ne ugrozi premještanjem proizvodnje u zemlje s manje ambicioznim klimatskim politikama. Pomoći ću u razvoju sljedeće faze te tranzicije. To će uključivati prijedlog da se u Europski zakon o klimi uključi cilj smanjenja neto emisija za 90 % do 2040. Osiguravanje konkurentnosti i pravedne tranzicije omogućit će nam da ostvarimo cilj za 2040. Poticat ću i europski plan za prilagodbu klimatskim promjenama, u skladu s političkim smjernicama predsjednice i našim radom na otpornosti na klimatske promjene, pripravnosti i upravljanju rizicima. Naš rad na ublažavanju klimatskih promjena uz prilagodbu njima i pripremu za njih pruža nam priliku da budemo predvodnici u području gospodarstva. Stoga ću zajedno s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju te u suradnji s drugim relevantnim povjerenicima razviti plan za čistu industriju s naglaskom na dekarbonizaciji, čistim tehnologijama i poticanju ulaganja.

Čvrsto sam uvjeren da područje oporezivanja ima ključnu ulogu u podupiranju konkurentnosti, blagostanja i pravednosti i provedbi dvostruke tranzicije. Budem li potvrđen kao povjerenik, nastojat ću pronaći načine na koje bi naši porezni sustavi mogli poduprijeti te ciljeve. Radio bih posebno na oporezivanju energije i poreznim mjerama kojima se potiče uvođenje čistih tehnologija te istražiti kako dodatno ekološki unaprijediti sustave PDV-a. Pravedno oporezivanje ovisi i o borbi protiv poreznih prijevara, utaje i izbjegavanja plaćanja poreza. Stoga ću se zalagati na zadržavanje najviše razine ambicije u Europi. Kao dopuna našim domaćim naporima, surađivao bih s državama članicama na provedbi globalnog sporazuma o međunarodnoj poreznoj reformi.

Budem li potvrđen kao povjerenik, bila bi mi čast i bio bih ponosan što ću se pridružiti Kolegiju pod vodstvom predsjednice Komisije koja je 2019. ušla u povijest kao prva žena na tom mjestu. Tijekom cijele profesionalne karijere podupirao sam rodnu ravnopravnost, među ostalim osiguravanjem rodne ravnoteže u svojim timovima. Međutim, raznolikost nadilazi rodnu ravnopravnost. Raznoliki timovi postižu najbolje rezultate i stoga ću promicati raznolikost tamo gdje mogu. Kao otac, duboko sam svjestan da je na meni kao roditelju, ali i javnom službeniku, osigurati da naslijede prosperitetan i sretan kontinent i planet. U tu svrhu mora se čuti njihov glas. U svojoj trenutačnoj ulozi redovito surađujem s mladima u području klimatskih politika, bilo da je riječ o ambasadorima za klimatski pakt, mladim poljoprivrednicima ili mladim pojedincima koji podupiru određeni cilj, kako bih se osiguralo da se njihove perspektive uzmu u obzir. Obvezujem se da ću i dalje tražiti njihovo mišljenje putem dijaloga s mladima, koje se nadam pokrenuti u prvih 100 dana mandata.

Budem li potvrđen kao povjerenik, djelovat ću u potpunosti u skladu sa slovom i duhom Ugovorâ i Kodeksa ponašanja povjerenika. Neću primati upute ni od koje vlade ili drugog subjekta te ću uvijek djelovati u europskom interesu. U slučaju da dođe do bilo kakve situacije koja bi mogla dovesti do sukoba interesa ili u kojoj bi moja nepristranost mogla biti upitna, odmah ću o tome obavijestiti predsjednicu. Moja je izjava o interesima javna i potpuna te se obvezujem da ću je ažurirati ako se moje osobne okolnosti promijene.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu Parlamenta i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Budući da sam blisko surađivao s Europskim parlamentom u svojoj trenutačnoj ulozi povjerenika za klimatsku politiku, imam iskustvo iz prve ruke o vodstvu, stručnom znanju i predanosti Parlamenta našem planu djelovanja

u području klime do 2050. Budem li potvrđen kao povjerenik, ponovno ću se obvezati na suradnju s Parlamentom i potpuno poštovanje njegove institucionalne uloge i prava u području klime, nulte neto stope emisija, čistog rasta i oporezivanja. Osigurao bih da službe u mojoj nadležnosti također djeluju u tom duhu suradnje i poštovanja uloge Parlamenta u odgovarajućim područjima politika.

Pod vodstvom predsjednice blisko ću surađivati sa svim članovima Kolegija. Kako bi se osigurala potpuna usklađenost i dosljednost našeg rada, veliku važnost pridavat ću bliskoj suradnji s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju i izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju, kao i suradnji s drugim povjerenicima, među ostalim u području financijskih usluga, okoliša i otpornosti voda, poljoprivrede, energetike, prometa, trgovine, ali i pojednostavnjenja.

Oduvijek sam čvrsto podržavao stajalište da rad na postizanju zajedničkih ciljeva i osiguravanje uspješnih rezultata ovisi o redovitom dijalogu, suradnji, uzajamnom povjerenju i što većoj transparentnosti. U potpunosti se obvezujem surađivati s Europskim parlamentom u dobroj vjeri u skladu s Okvirnim sporazumom. To se odnosi na Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI), Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku (ECON) i njegov Pododbor za porezna pitanja (FISC), Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) i sve druge odbore koji su zainteresirani za klimu, nultu neto stopu emisija, čisti rast i oporezivanje te potrebu za dijalogom.

Budući da imam iskustvo iz prve ruke u mnogim različitim izravnim interakcijama s Parlamentom, ne smatram ih samo institucionalnom obvezom, nego i temeljem naših odnosa i uspješnog oblikovanja i provedbe politika. Budem li potvrđen kao povjerenik, nastaviti ću sudjelovati u parlamentarnim raspravama i surađivati s Parlamentom i njegovim zastupnicima u različitim formatima u područjima u mojoj nadležnosti. Obvezujem se da ću izvršavati ulogu Komisije u zakonodavnom postupku, među ostalim na trijalozima Parlamenta, Vijeća i Komisije, uz potpuno poštovanje Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva i Okvirnog sporazuma između naših dviju institucija. Kao poštenu posrednik postupat ću s Parlamentom i Vijećem na ravnopravnoj osnovi te ću u skladu s time pružati informacije i dostavljati dokumente, poštujući njihova institucionalna prava i obveze u skladu s Ugovorima EU-a.

U skladu s Okvirnim sporazumom obvezujem se i da ću učiniti sve što je u mojoj moći kako bih osigurao da se na rezolucije Europskog parlamenta u okviru mog portfelja odgovori u roku od tri mjeseca. U svojim političkim smjernicama predsjednica se obvezala se da će dodatno ojačati suradnju Komisije u pogledu rezolucija Parlamenta na temelju članka 225. tako što će povjerenici sudjelovati u strukturiranim dijalozima s parlamentarnim odborima o tim rezolucijama. Obvezujem se da ću osigurati taj dijalog u područjima u mojoj nadležnosti. Kao što sam dosad pokazao u višestrukim formalnim i neformalnim interakcijama s Parlamentom, i dalje ću odgovarati na pozive na sastanke, dopise i pitanja zastupnika u Parlamentu što je bolje i što brže moguće. Za mene je osobno, ali i za uspjeh našeg rada, bilo važno da sam proaktivno surađivao s Europskim parlamentom u cijelom političkom spektru prije i tijekom pregovora na konferenciji COP28 i u svim drugim predmetima u mojoj nadležnosti te ću to činiti i ubuduće. Pratit ću izvršenje i provedbu politika u mojoj nadležnosti i o tome obavješćivati nadležne parlamentarne odbore.

Kao izabrani član nizozemskog Senata od 2011. do 2017., zatim kao ministar financija, ministar vanjskih poslova i potpredsjednik vlade, a sada kao europski povjerenik, itekako sam svjestan važnosti dobrih radnih odnosa i redovitih interakcija. Stoga sam oduvijek težio proaktivnoj komunikaciji sa zastupnicima u Parlamentu, gradeći povjerenje i nastojeći osigurati veliku podršku. To je ne samo pomoglo u pronalaženju rješenja u redovitim zakonodavnim postupcima, nego i omogućilo izgradnju povjerenja i poštovanja koji su još potrebni u kriznim situacijama ili trenucima donošenja važnih političkih odluka, kao što su odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, pružanje potpore Ukrajini i ublažavanje posljedica ruske ratne agresije.

Budem li potvrđen kao povjerenik, očekujem da ponekad neće biti lako pronaći rješenje i postići dogovor. Međutim, to su trenuci u politici u kojima otvorena komunikacija uz povjerenje i poštovanje može pomoći u utvrđivanju zajedničkog stajališta. Moja su vrata uvijek bila i ostat će otvorena te mi je drago znati da sam ispunio obvezu koju sam preuzeo prije godinu dana.

Pod sloganom suradnje za Europu i bliže Europljanima predsjednica je sa svojim novim Kolegijem oformila Komisiju koja je češće i u više regija prisutna na terenu. U potpunosti podržavam taj program. Kao jedina institucija koju izravno biraju građani u svih 27 država članica, Europski parlament predstavlja taj jedinstveni glas. Obvezujem se da ću redovito posjećivati države članice, a kad god je to moguće, gradove, sela, ruralna i udaljena područja – kako bih se susreo s građanima i razgovarao o njihovim potrebama i ciljevima. Takve razmjene smatram najvrjednijim i najnaprednijim iskustvima stečenima na prethodnim dužnostima u javnoj službi i u trenutačnoj ulozi europskog povjerenika.

Dijalog, poštovanje i duh iskrene suradnje ključni su u mojoj službi javnom interesu. Obvezujem se da ću se njima voditi i surađujući s vama u području klime, nulte neto stope emisija, čistog rasta, oporezivanja i šire.

Pitanja Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku

Oporezivanje dobiti te borba protiv poreznih prijevара, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza

3. Kako planirate poreznim politikama podupirati konkurentnost u Europskoj uniji da bi se smanjili troškovi ispunjavanja poreznih obveza i porezno opterećenje, posebno za manja poduzeća, uz nastavak borbe protiv poreznih prijevара, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza? Kojom strategijom namjeravate prevladati jednoglasnost u Vijeću za donošenje zajedničkih inicijativa EU-a za oporezivanje dobiti, kao što su DEBRA, HOT i BEFIT, te prijedloga za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza, kao što je borba protiv štetnih fiktivnih poduzeća u Uniji? Hoćete li podnijeti prijedlog kojim bi se osiguralo da digitalna imovina i valute ne postanu sredstvo utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza?

Budem li potvrđen kao povjerenik, zalagat ću se za porezne inicijative na razini EU-a koje će imati ključnu ulogu u podupiranju konkurentnosti, blagostanja i socijalne pravednosti Europe, uz borbu protiv poreznih prijevара, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza.

Održivo blagostanje i konkurentnost Europe u središtu su političkog programa Europske komisije za naredne godine. Kako bi se to postiglo, poslovanje bi trebalo postati jednostavnije i brže u Europi, posebno za MSP-ove. Iz tog će razloga sve povjerenice i svi povjerenici biti zaduženi za smanjenje administrativnog opterećenja i veće pojednostavnjenje. Zato namjeravam staviti rad potreban za pojednostavnjenje i konsolidaciju postojećih pravila EU-a o oporezivanju dobiti u prvi plan. Unutarnje tržište koje dobro funkcionira ključno je za našu konkurentnost, stoga je neophodno ići u korak s razvojem konkurentnih globalnih tržišta. U tu svrhu morat će se, prema potrebi, riješiti problem fragmentiranog zakonodavstva o porezu na dobit u EU-u. Nastavit ću s radom na reformi oporezivanja dobiti u skladu s mojim mandatnim pismom u cilju pojednostavnjenja zakonodavnog okvira, uklanjanja prepreka koje ograničavaju sposobnost naših poduzeća da rastu i maksimalno iskoristavaju unutarnje tržište.

Za početak ću testirati otpornost postojeće pravne stečevine EU-a u području oporezivanja kako bi se utvrdile i uklonile nedosljednosti, među ostalim preklapanja, proturječnosti ili zastarjela pravila, i procijeniti djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, dosljednost i dodanu vrijednost postojećih direktiva o izravnom oporezivanju. Komisija je dosad pokrenula evaluacije dviju direktiva u području izravnog oporezivanja: Direktive o suzbijanju izbjegavanja poreza (ATAD) i Direktive o administrativnoj suradnji (DAC). One će biti dio šireg programa za uređivanje pravne stečevine EU-a u području izravnog oporezivanja, prema potrebi, i opsežnije pojednostavnjenje i smanjenje opterećenja u skladu sa zalaganjem predsjednice da se obveze izvješćivanja umanje za najmanje 25 % za europska poduzeća, a za 35 % za MSP-ove. Evaluacija direktiva omogućit će utvrđivanje potencijalnih preklapanja, nedostataka i područja u kojima bi se zakonodavstvo moglo poboljšati jasnijim formulacijama ili strožim odredbama.

Za bolje funkcioniranje unutarnjeg tržišta potreban je i porezni okvir otporan na porezne prijevare, utaju i izbjegavanje plaćanja poreza. Tehnologije i okolnosti stalno se razvijaju i stvaraju nove mogućnosti za izbjegavanje plaćanja i utaju poreza, stoga namjeravam nastaviti pratiti provedbu i izvršenje zakonodavstva EU-a u području izravnog oporezivanja. Povijesna prekretnica bio je globalni sporazum o međunarodnoj poreznoj reformi kojim se uvodi globalna minimalna efektivna porezna stopa za velike skupine poduzeća. Osim prikupljanja poreznih informacija, bitno je i ukloniti ili smanjiti porezne manjkove. EU može u tom pogledu poduprijeti poreznu upravu razmjernom najboljih praksi i izradom strogih metodologija za izračun poreznih manjkova.

Jedan od izazova u oblikovanju porezne politike EU-a je poseban zakonodavni postupak za koji je potrebna jednoglasnost država članica. Taj je postupak relevantan za kontinuirani suverenitet država članica nad pitanjima koja izravno utječu na njihova gospodarstva. To objašnjava nenaklonost država članica mogućnosti da se u postupku odlučivanja Vijeća o poreznim pitanjima koristi glasanje kvalificiranom većinom. Budem li potvrđen kao povjerenik, učinit ću sve što je u mojoj moći kako bih nastavio ostvarivati rezultate u pogledu prijedloga o oporezivanju dobiti poduzeća odgovarajućom interakcijom sa svim državama članicama.

Valja napomenuti da su tijekom mandata prethodne Komisije države članice jednoglasno dogovorile nekoliko ključnih prijedloga o izravnom oporezivanju, uključujući direktive o administrativnoj suradnji 7 (digitalne

platforme) i 8 (transakcije kriptoinovine), Direktivu o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji (drugi stup) i nedavnu Direktivu o brzem i sigurnijem oslobođenju za preplaćeni porez po odbitku (FASTER).

O prijedlogu za rješavanje pitanja povlaštenog poreznog tretmana duga (DEBRA) u Vijeću se od 2022. nije aktivno raspravljalo. Ispitat ću spremnost država članica da ponovno razmotre tu inicijativu s obzirom na primarni program konkurentnosti novog mandata i ambiciju stvaranja unije štednje i ulaganja. Uz to, radit ću na utvrđivanju inovativnih rješenja za usklađen porezni okvir za financijski sektor EU-a s ciljem podupiranja daljnje integracije financijskog sektora, olakšavanja prekograničnih operacija te poticanja digitalizacije i inovacija. Komisija je već pokrenula studiju kako bi istražila moguće načine oporezivanja financijskog sektora.

Prijedlog „Poslovanje u Europi: okvir za oporezivanje dobiti (BEFIT)” dugoročni je projekt. Izrada zajedničkog okvira za porez na dobit u EU-u već je niz godina važan cilj te će i dalje biti prioritet. U narednim godinama možda ćemo morati razmotriti taj prijedlog iz perspektive iskustava s drugim stupom, koji je već počeo mijenjati međunarodno porezno okruženje.

Svjestan sam poteškoća koje klasifikacija, vrednovanje i upravljanje kriptoinovinom mogu predstavljati za porezne uprave koje ih nastoje oporezivati na pravedan i učinkovit način. Službe Komisije surađivale su s državama članicama kako bi olakšale i potaknule razmjenu iskustava i dobre prakse u tom području. Uredbom o tržištima kriptoinovine (MICA), kojom će se regulirati izdavatelji kriptoinovine i oni koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom, i Direktivom o administrativnoj suradnji u području oporezivanja (DAC 8) povećat će se porezna transparentnost transakcija kriptoinovinom i smanjiti rizik od poreznih prijevара, utaje i izbjegavanja plaćanja poreza. Spremni smo prema potrebi dodatno razmotriti ta pitanja.

Sporazum o prvom i drugom stupu u sklopu Uključivog okvira OECD-a i skupine G20 za borbu protiv smanjenja porezne osnove i premještanja dobiti

4. Sporazum OECD-a o drugom stupu o minimalnoj efektivnoj poreznoj stopi od 15 % uključuje izuzeća koja bi mogla ostaviti mogućnosti za agresivno porezno planiranje. Što ćete učiniti kako bi se riješio problem premještanja dobiti poduzeća i štetne porezne konkurencije unutar EU-a i u odnosu na treće zemlje, uzimajući u obzir izuzeća iz tog globalnog poreznog sporazuma? Namjerava li Europska komisija iznijeti prijedlog u slučaju da kritična masa zemalja ne ratificira Multilateralnu konvenciju iz sporazuma o prvom stupu?

Suzbijanje agresivnog poreznog planiranja velikih skupina poduzeća glavni je cilj sporazuma o drugom stupu i jasno se odražava u ogleđnim pravilima OECD-a i Direktivi EU-a o drugom stupu („P2D”). Ta su pravila dio opsežne reforme kojom se nastoji ograničiti konkurenciju u području stopa poreza na dobit uspostavom globalne minimalne razine oporezivanja.

Prema najnovijim podacima OECD-a ([The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit | OECD](#)) drugi stup ostvarit će procijenjeni prihod u iznosu od 155 do 192 milijarde USD godišnje (na temelju podataka za razdoblje 2017. – 2020.). Očekuje se da će oko dvije trećine te dobiti izravno proizlaziti iz minimalnog poreza, a otprilike jedna trećina neizravno nastati smanjenjem premještanja dobiti.

Malotko bi prije pet godina vjerovao da je moguć globalni dogovor o osiguravanju učinkovitog minimalnog oporezivanja multinacionalnih poduzeća. Izuzeća su bila sastavni dio dogovorenog kompromisnog paketa. Sadržajnim izuzećima nastoji se uzeti u obzir situacije u kojima je rizik od agresivne prakse ograničen zbog povećane gospodarske aktivnosti. Sporazum već predviđa postupno smanjenje i pažljivo je dogovoren.

Sad je ključno potaknuti što više jurisdikcija na provedbu okvira drugog stupa. Komisija radi na promicanju drugog stupa u različitim forumima (OECD, UN itd.). Na temelju jurisdikcija koje su provele ili najavile provedbu drugog stupa očekuje se da će do 2025. oko 90 % multinacionalnih poduzeća obuhvaćenih područjem primjene podlijezati novom minimalnom porezu. Međutim, to nije dovoljno za očuvanje cjelovitosti sustava. Umjesto toga, ključni je parametar osigurati da se od 2025. takozvanim pravilom o „zaštitnom mehanizmu” (pravilo o prenisco oporezivanoj dobiti) obuhvate porezni obveznici u jurisdikcijama koje ne provode drugi stup i oporezuju oni koji podliježu niskoj poreznoj stopi. To je odlučujuća sastavnica okvira drugog stupa koja može osigurati da pravila neće djelovati na štetu provedbenih jurisdikcija.

S obzirom na to nastavit ću poticati sve angažirane jurisdikcije da primjenjuju ta pravila ili brzo surađuju u učinkovitoj razmjeni informacija kako bi omogućili primjenu drugog stupa onima koji su mu se pridružili. Ključno

je da se pravila primjenjuju ujednačeno i koordinirano. Sva nedavna nastojanja OECD-a i Uključivog okvira idu u tom smjeru. Budem li potvrđen kao povjerenik, surađivat ću sa svim glavnim akterima, posebno sa Sjedinjenim Američkim Državama. Naposljetku, ako se pravila zaobiđu, primjerice netočnim ili čak prijevornim izvješćivanjem, države članice morat će iskoristiti svoje ovlasti za procjenu i provedbu kako bi zajamčile neometano funkcioniranje drugog stupa.

Želim napomenuti i da izvan okvira drugog stupa Komisija nastavlja ulagati znatne napore u rješavanje pitanja agresivnog poreznog planiranja, primjerice putem prijedloga UNSHELL koji Vijeće razmatra od 2021.

Kad je riječ o prvom stupu, svjestan sam da je pravedno i učinkovito oporezivanje digitalnog gospodarstva hitno potrebno. Postojeća međunarodna porezna pravila osmišljena su za fizički prisutna poduzeća i ne obuhvaćaju na adekvatan način vrijednost koju stvaraju digitalni poslovni modeli. Komisija odlučno podupire rad OECD-a, koji je naručila skupina G20/Uključivi okvir, jer je multilateralno rješenje bolje od umnožavanja nacionalnih rješenja. Otprilike 140 jurisdikcija isprva se pridružilo tom cilju, koji i osobno podupirem.

Multilateralna konvencija OECD-a spremna je i o njoj se više ne raspravlja. Sad moramo postići dogovor o iznosu B (pojednostavnjenje određenih pravila o transfernim cijenama) kako bi se deblokirao cijeli paket mjera. Kao što svjedoče opetovane odgode dogovora, to je zahtjevan zadatak. Međutim, smatram da s obzirom na ono što je već postignuto nije nemoguć.

I dalje ću se u potpunosti zalagati za multilateralni pristup oporezivanju digitalnog gospodarstva. Osiguravanje brzog i koordiniranog rješenja u okviru prvog stupa bilo bi u interesu globalne zajednice. Službe Komisije nadležne za oporezivanje imaju aktivnu ulogu u raspravama o budućoj Okvirmoj konvenciji UN-a o međunarodnoj poreznoj suradnji, koja će najvjerojatnije imati široko područje primjene.

Naposljetku, ne smijemo zaboraviti važan rad Skupine za Kodeks o postupanju (oporezivanje poslovanja) na EU-ovu popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe, koji odražava zalaganje Komisije za promicanje međunarodnih standarda dobrog poreznog upravljanja na globalnoj razini. Zahvaljujući tom radu izmijenjeno je ili ukinuto 160 štetnih poreznih režima u više od 60 zemalja. Komisija ima vodeću ulogu u predlaganju izmjena kriterija za uvrštavanje na popis EU-a, koji se moraju kontinuirano razvijati kako bi se prilagodili novim izazovima. Svjestan sam da je potrebno nastaviti borbu protiv zlouporabe poreza i spreman sam raditi na boljoj globalnoj koordinaciji u tom području.

Ekološko oporezivanje

5. Kad je riječ o Vašim resorima u području klime i oporezivanja, kako ćete iskoristiti oporezivanje za poticanje klimatskih ciljeva i koje ćete inicijative pokrenuti za ocjenu poreznih politika u području energije? Hoćete li podnijeti novi prijedlog Direktive o oporezivanju energije, uzimajući u obzir prijedloge iz Draghijevog izvješća? Kako planirate uskladiti cilj smanjenja emisija za 90 % do 2040. u okviru trenutačnih pregovora u Vijeću o reviziji Direktive o oporezivanju energije? Hoćete li tijekom ovog mandata predložiti mjere za učinkovitije oporezivanje zračnog i pomorskog prometa?

Čvrsto sam uvjeren da je oporezivanje ključan instrument za određivanje cijena u poticanju klimatskih ciljeva jer može djelovati kao katalizator transformacije i poticati pojedince i poduzeća na donošenje održivijih odluka. Međutim, ekološki porezi EU-a trenutačno nisu usklađeni, što dovodi do neuređenog oporezivanja u području zaštite okoliša, uključujući porez na ugljik, u državama članicama. To stvara zbrku i ugrožava djelotvornost naših klimatskih politika. Budem li potvrđen kao povjerenik za oporezivanje i klimatske politike, moći ću maksimalno iskoristiti dostupne instrumente i osigurati usklađenost porezne politike i klimatskih ciljeva. Pri rješavanju tih pitanja namjeravam s državama članicama raspravljati o uravnoteženijem i dosljednijem pristupu oporezivanju u području zaštite okoliša. Zajedno možemo stvoriti ravnopravnije uvjete i pobrinuti se da sve države članice budu usklađene sa zajedničkim klimatskim i okolišnim politikama. Trebamo, na primjer, pojačati korištenje ekoloških poreza kako bi se osigurala primjena načela „onečišćivač plaća”.

Oporezivanje energenata i električne energije u EU-u uključuje poreze koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive o oporezivanju energije. U Draghijevom izvješću ističe se da su porezi na energiju dio šireg sustava pristojbi, nameta i troškova mreže. Svjestan sam utjecaja cijena energije na konkurentnost industrije EU-a i zabrinut zbog njihovih posljedica za poduzeća i kućanstva. Zajedno s povjerenikom za energetiku i stanovanje razmotrit ću preporuke iz Draghijeva izvješća, uključujući rješenja koja se temelje na suradnji među državama članicama kako bi se ojačalo unutarnje tržište i osiguralo da porezi, pristojbe i nameti nemaju negativan utjecaj na cijene energije i konkurentnost industrije EU-a, uz istodobnu potporu ciljevima čiste tranzicije.

Predloženom revizijom Direktive o oporezivanju energije, zadnjeg dijela paketa „Spremni za 55 %” koji još nije donesen i o kojem se trenutačno pregovara u Vijeću i Europskom parlamentu, nastoji se modernizirati taj okvir i uskladiti ga s klimatskim i energetske ciljevima. Jedan od ključnih aspekata je uvođenje sustava rangiranja prema kojem se stvari koje više onečišćuju više i oporezuju, čime se potiče upotreba čišće energije, te uvođenje novih proizvoda kao što su amonijak i vodik. Kako bi se dodatno promicalo uvođenje električne energije, države članice mogle bi smanjiti oporezivanje električne energije koja se isporučuje električnim vozilima, avionima ili plovilima (s obale) na nulu. Revizijom će se ažurirati i struktura poreznih stopa, ograničiti područje primjene nacionalnih poreznih izuzeća i odstupanja kojima se omogućuju smanjenja ispod minimalnih stopa te osigurati veća usklađenost u cijelom EU-u, ali i očuvati sposobnosti država članica da ostvaruju prihode. Njome će se promicati korištenje održivijih ili obnovljivih goriva, a time i podupirati EU u postizanju ciljeva smanjenja emisija, uključujući konkurentan, socijalno pravedan i održiv rast. Energetska kriza istaknula je ovisnost EU-a o fosilnim gorivima iz trećih zemalja. Revidirana Direktiva o oporezivanju energije bit će ključna za prelazak s tih uvezenih izvora energije na energiju koja se može proizvesti u EU-u, među ostalim energiju iz obnovljivih izvora, jer će smanjiti podložnost EU-a međunarodnim tržišnim šokovima i njegovu ovisnost o vanjskim izvorima energije.

Komisija će nastaviti surađivati s Vijećem na postizanju kompromisa, ali i nastojati očuvati visoku razinu ambicije. Donošenjem revidirane Direktive o oporezivanju energije može se doprinijeti postizanju cilja smanjenja neto emisija za 90 % do 2040.

Kad je riječ o zrakoplovnom i pomorskom sektoru, pridajem veliku važnost pitanju oporezivanja u tim sektorima. Kako bismo očuvali ukupnu konkurentnost europskog gospodarstva, moramo uključiti sve sektore u postizanje svojih globalnih ciljeva smanjenja emisija. U protivnom će teret za one koji nisu izuzeti biti prevelik. Prijedlogom revizije Direktive o oporezivanju energije nastoji se ukloniti obvezno izuzeće koje se primjenjuje na gorivo za zračni i pomorski promet. Tom bi se promjenom trebala omogućiti diferencijacija poreznih stopa po pojedinačnim gorivima u skladu s njihovom okolišnom učinkovitošću. Tako bi se dala prednost održivim zrakoplovnim gorivima te održivim i naprednim gorivima za brodove u odnosu na fosilna goriva i potaklo ulaganja u proizvodnju i opskrbu održivim gorivima namijenjenima uporabi u prometu u Europi. Za neke države članice to se pokazalo politički osjetljivom temom. Djelovanje na međunarodnoj razini izuzetno je važno. Kad je riječ o zrakoplovnom sektoru, Komisija odlučno podupire inicijative kao što su Radna skupina za globalne namete solidarnosti i program za kompenzaciju emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo pod pokroviteljstvom Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO). Očekujemo da će ICAO uspostaviti sustav koji će obuhvaćati letove izvan EGP-a i osigurati učinkovito smanjenje emisija. U tu svrhu posebnu pozornost treba posvetiti predstojećoj skupštini ICAO-a 2025. U protivnom bi Komisija trebala predložiti proširenje sustava trgovanja emisijama na odlazne letove, kako je već navedeno u pravu EU-a kako bi se zajamčilo da svi sektori gospodarstva doprinesu klimatskoj neutralnosti 2050. Komisija podupire i donošenje ambicioznog mehanizma za određivanje cijena stakleničkih plinova za pomorski sektor pod pokroviteljstvom Međunarodne pomorske organizacije (IMO). Usporedno s tim, u sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS) već je utvrđena cijena za emisije CO₂ iz zračnog i pomorskog prometa, pri čemu se nastoji i suzbiti rizik od izbjegavanja.

U području putničkog prijevoza, posebno za međunarodni zračni i pomorski promet, trenutačno se nulta stopa PDV-a opsežno primjenjuje bez obzira na njihov utjecaj na okoliš. Iako se prepoznaje potreba za usklađivanjem održivog prometa s povezanošću i cjenovnom pristupačnošću, oporezivanje zrakoplovnog sektora dio je opširnije rasprave o budućnosti PDV-a koju je započela Komisija. Ta rasprava obuhvaća i posebne odredbe o PDV-u, uključujući one koje se primjenjuju na putničke agente i prijevoznike putnika, kako je istaknuto u izvješću Enrica Lette o jedinstvenom tržištu.

Kako bi se pridonijelo naporima za dekarbonizaciju industrije, moglo bi se i bolje iskorištavati alate porezne politike za rješavanje problema gubitka bioraznolikosti i uništavanja okoliša. Relativni nedostatak napretka u oporezivanju u području zaštite okoliša znači da potrošači trenutačno kupuju previše onečišćujućih proizvoda i ne prelaze na čišće alternative kao što su reciklirani proizvodi, koje bi bile gospodarski učinkovite i društveno poželjne. Slično tome, ekološki osviještena poduzeća možda neće privući financiranje, dok poduzeća koja onečišćuju okoliš imaju koristi od neučinkovito niskih troškova kapitala. Službe Komisije rade na utvrđivanju nedostataka u politikama. Stoga je prerano da se predlažu posebni instrumenti politike, bilo da je riječ o neobvezujućim pravnim mjerama kao što su preporuke ili ambicioznijim mjerama, primjerice uvođenje minimalnih stopa ekoloških poreza koji nisu porezi na energiju, no mogu se obvezati da ću odlučnije poticati tržišno utemeljene mjere za sveobuhvatnije rješavanje pitanja okoliša.

Zaključno, oporezivanje će imati ključnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva EU-a. Blisko ću surađivati s vama, službama Komisije i državama članicama kako bi se postigla ravnoteža koja odražava naše ambicije u području okoliša i gospodarske potrebe naših građana, a istodobno i osigurala konkurentnost naše industrije.

Pitanja Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

6. Što ćete učiniti u okviru Unijinih diplomatskih napora u području klimatskih promjena kako bi se osigurali zajednički naponi svih strana, posebno velikih gospodarstava i gospodarstava u usponu, u cilju intenziviranja mjera za postizanje dugoročnog cilja Pariškog sporazuma? Koji su Vaši prioriteti za COP 29? Koje ćete konkretne mjere predložiti za daljnje postupanje u vezi s dogovorom postignutim na konferenciji COP 28 o napuštanju fosilnih goriva u energetske sektoru? Prema Vašem mandatnom pismu razvit ćete okvir EU-a za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva. Kako namjeravate postići operativnost tog okvira da bi se ispunio zahtjev utvrđen u Osmom programu djelovanja za okoliš, a istodobno osigurati energetske sigurnost i smanjenje ovisnosti?

Glavni je cilj **klimatske diplomacije EU-a** poticati ambicije i ulaganja. Želimo potaknuti partnerske zemlje da definiraju i postignu ambiciozne klimatske ciljeve u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Zahvaljujući uspješnom napretku EU-a u smanjenju emisija danas smo odgovorni za samo 6 % globalnih emisija. Za zaštitu našeg planeta i klime ključno je riješiti pitanje ostalih 94 %. Predstojeće ažuriranje nacionalno utvrđenih doprinosa zemalja bit će važno za postizanje ciljeva definiranih u konsenzusu Ujedinjenih Arapskih Emirata i globalnom pregledu stanja dogovorenom na konferenciji COP28 u Dubaiju. Za COP30 u Brazilu i nakon toga uz pomoć drugih članova Kolegija pridonijet ću oblikovanju naše globalne klimatske i energetske vizije.

Konkretno, promicat ću određivanje cijene ugljika kao ključan element šire kombinacije politika za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma. Njime se mogu stvoriti tržišni uvjeti kojima se jačaju gospodarski argumenti u prilog dekarbonizacije i ubrzava tranzicija, a pritom i stvaraju prihodi koji se mogu ponovno uložiti u dekarbonizaciju i tranziciju. Globalno određivanje cijene ugljika pomoći će i u stvaranju ravnopravnih uvjeta za poduzeća. Sustav EU-a za trgovanje emisijama uzor je za mnoge potencijalne sustave određivanja cijene ugljika. Nakon pokretanja 2005. pridonio je smanjenju emisija stakleničkih plinova za više od 47 % u obuhvaćenim sektorima. Želimo podijeliti svoje iskustvo i znanje kako bismo potaknuli više zemalja na provedbu učinkovitih politika određivanja cijena ugljika. Stoga želim na temelju postojeće suradnje pojačati naš angažman za potporu partnerima pri uspostavi pouzdanog određivanja cijena ugljika i tržišta ugljika u okviru šire kombinacije klimatskih i energetske politike. Na moju inicijativu nedavno osnovana **Radna skupina za međunarodno određivanje cijene ugljika i diplomaciju tržišta ugljika** mogla bi biti prekretnica u pogledu prethodno navedenih 94 % emisija. Kao i za EU, određivanje cijene ugljika moglo bi biti najučinkovitija mjera koju partneri mogu poduzeti. Interes postoji, o čemu svjedoči sve veći broj zemalja, uključujući većinu zemalja skupine G20, koje provode ili razmatraju politike određivanja cijene ugljika, među ostalim i u odgovoru na mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama. Dosađ je već uspostavljeno 75 instrumenata za određivanje cijene ugljika koji obuhvaćaju 24 % globalnih emisija. Međutim, te politike često podrazumijevaju niske ambicije, niske cijene i ograničenu pokrivenost, pri čemu neki veliki onečišćivači i dalje zaostaju.

Primjer uspješnog djelovanja EU-a u području klime preduvjet je za svaki smisleni razgovor s drugim velikim i novim onečišćivačima. Međunarodna vjerodostojnost EU-a temelji se na našem unutarnjem djelovanju, uključujući mjere „Spremni za 55 %”, kao i na viziji koju smo predstavili u preporuci za 2040. Dokazi da te mjere funkcioniraju olakšavaju postizanje domaćeg političkog konsenzusa u drugim zemljama. Velika gospodarstva i gospodarstva u usponu također mogu pružiti pogodno regulatorno okruženje i poticaje za uključivanje industrije i građana u ubrzavanje zelene tranzicije i poticanje odluka o održivim ulaganjima. Takve mjere promičemo na svim političkim razinama s mnogim zemljama u okviru skupina G7 i G20, kao i bilateralnih zelenih saveza, zelenih partnerstava, dijaloga na visokoj razini, partnerstava za pravednu energetske tranziciju i budućih partnerstava za čistu trgovinu i ulaganja. Uz to, koristimo i plurilateralne procese kao što su plan dekarbonizacije skupine G7, Klimatski klub i ministarski forum za čistu energiju. Partnerima ćemo nastaviti pružati pomoć, među ostalim i financijsku, u razmatranju izvedivosti konkretnih rješenja prilagođenih njihovim uvjetima. Naposljetku, aktivno iskorištavamo i europsku politiku susjedstva, trgovinsku politiku i međunarodna partnerstva na način kojim se podupire zelena tranzicija. Istovremeno moramo nastaviti podupirati zemlje i zajednice koje su posebno osjetljive na klimatske promjene, a trenutačno vrlo malo doprinose globalnim emisijama. To je i u našem interesu jer u vrlo povezanom svijetu prilagodba i jačanje otpornosti na klimatske promjene mogu pomoći u upravljanju rizikom od poremećaja trgovinskih putova i globalnih lanaca opskrbe (uključujući opskrbu hranom) te doprinijeti sigurnosti, otpornosti i stabilnosti EU-a.

Moji su **prioriteti za COP29**, kako su dogovoreni 8. listopada s državama članicama na sastanku Vijeća za ekonomske i financijske poslove i 14. listopada u zaključcima Vijeća za okoliš o konferenciji COP29: i. postići ambiciozan i ostvariv ishod novog zajedničkog kvantificiranog cilja o financiranju borbe protiv klimatskih promjena; ii. zaključiti pregovore o smjernicama za operacionalizaciju članka 6. Pariškog sporazuma o međunarodnim tržištima ugljika; iii. ponovno potvrditi globalnu predanost provedbi konsenzusa Ujedinjenih

Arapskih Emirata i postaviti temelje za sljedeći krug nacionalno utvrđenih doprinosa; iv. ojačati mjere za prilagodbu učincima klimatskih promjena; i v. pozvati sve stranke da do kraja ove godine podnesu prva dvogodišnja izvješća o transparentnosti.

Kad je riječ o **daljnjem postupanju nakon konferencije COP28**, poticat ću naše međunarodne partnere, a posebno velike onečišćivače, da 2025. predstave ambiciozne nacionalno utvrđene doprinose koji se temelje na globalnom pregledu stanja energetske tranzicije. Prilagodit ću našu političku, tehničku i financijsku potporu kako bih potaknuo prelazak na čistu energiju i ambicioznu dekarbonizaciju industrije zemalja u razvoju.

Kad je riječ o **subvencijama za fosilna goriva**, ključna mjera za njihovo dosljedno smanjenje je dogovor o reviziji Direktive o oporezivanju energije. Stoga ću nastaviti surađivati s državama članicama kako bismo brzo pronašli zajednički temelj za postizanje dogovora. Neumorno ću surađivati s državama članicama jer su za postupno ukidanje tih subvencija nadležne nacionalne vlade. Radi dodatnog poticaja radit ću i na razmjeni najboljih praksi i što većoj transparentnosti subvencija, bilo u okviru provedbe nacionalnih energetske i klimatskih planova bilo revizijom Uredbe o upravljanju. Uz to napominjem da sam ispunio obvezu izrade popisa na razini EU-a, koju sam preuzeo na prvom saslušanju u Parlamentu prije godinu dana, i u tom ću području nastaviti surađivati s povjerenikom za energetiku i stanovanje. Usporedno s tim, državama članicama mogu se u okviru europskog semestra, a možda i novog alata za koordinaciju konkurentnosti, dati dodatne smjernice za prioritarno rješavanje tog problema. Naposljetku, uvodimo druge politike kojima će se odrediti cijena negativnih učinaka fosilnih goriva, posebno novi sustav EU-a za trgovanje emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore (ETS2) i novi Socijalni fond za klimatsku politiku u potporu onima koji su izloženi energetskom siromaštvu i siromaštvu u pogledu mobilnosti.

Cilj je ukidanja subvencija za fosilna goriva omogućiti troškovno učinkovitiju i lakše izvedivu tranziciju. Njime će se osigurati energetska sigurnost, smanjiti ovisnost i osloboditi potrebna sredstva za ulaganja u niskouglične kapacitete. Ako postoji bojazan da bi ukidanje subvencija za fosilna goriva moglo negativno utjecati na kućanstva s nižim dohotkom, slažem se, to je potrebno riješiti, primjerice socijalnim politikama država članica. Često je najučinkovitije sredstvo kompenzacija kućanstava ili pomoć u tranziciji, a ne zadržavanje subvencija za fosilna goriva.

7. Koje ćete konkretne mjere poduzeti kako biste osigurali učinkovitu i pravodobnu provedbu klimatskog zakonodavnog okvira EU-a do 2030. i postizanje ciljeva koji su u njemu utvrđeni? Kako u tom kontekstu vidite ulogu plana za čistu industriju? Koje je Vaše stajalište o ciljanom izmjeni Uredbe o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za automobile i kombije, koja se spominje u Vašem mandatnom pismu? Kako ćete osigurati da se regulatornim i financijskim instrumentima EU-a, uključujući Socijalni fond za klimatsku politiku i Fond za pravednu tranziciju, podupire pravedna tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu? Koje ćete konkretne mjere poduzeti, posebno u pogledu sustava EU-a za trgovanje emisijama 2 (EU ETS2), kako biste osigurali da se ranjive skupine zaštite od porasta cijena energije, među ostalim praćenjem ispravne provedbe nacionalnih socijalnih planova za klimatsku politiku i nacionalnih prihoda od ETS-a 2?

Ažuriranje **nacionalnih energetske i klimatske planova** važan je postupak u kojem države članice utvrđuju kako će omogućiti pravodobnu provedbu paketa „Spremni za 55 %” i pomoći u mobilizaciji potrebnih ulaganja. Pojačat ću kontakte s državama članicama kako bih osigurao da što prije dovrše svoje nacionalne energetske i klimatske planove. Namjeravam blisko surađivati s državama članicama u provedbi njihovih nacionalnih energetske i klimatske planova, među ostalim putem suradnje s industrijom i socijalnim partnerima te organiziranjem rasprava o uklanjanju ozbiljnih prepreka tranziciji. Moj će cilj biti olakšati suradnju i razmjenu najboljih praksi u vezi s praktičnim rješenjima za ubrzanje tranzicije, poticanje konkurentnosti i podupiranje najranjivijih skupina. Redovito ću obavještavati Europski parlament.

Klimatski cilj za 2040., u vezi s kojim će Komisija uskoro podnijeti zakonodavni prijedlog za izmjenu Europskog zakona o klimi, pružit će veću i dugoročnu sigurnost ulagačima, čime će se poduprijeti odluke koje se sada donose za proizvodna postrojenja, infrastrukturu ili vještine, te pridonijeti ubrzanju djelovanja i ostvarivanju ciljeva za 2030.

Plan za čistu industriju bit će usmjeren na jačanje konkurentnosti industrije EU-a i ubrzanje dekarbonizacije Europe. Radit ćemo na nizu inicijativa za pojednostavljenje administrativnih postupaka za dekarbonizaciju industrije, uspostavljanje okvira za razvoj vodećih tržišta i mobilizaciju privatnih financijskih sredstava za tranziciju. Osmislit ćemo konkretne mjere u pogledu pristupačnih cijena energije kako bismo uklonili jedan od ključnih nedostataka EU-a u pogledu konkurentnosti, kao i akt o ubrzanju industrijske dekarbonizacije usmjeren uglavnom na energetske intenzivne industrije te partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja usmjerena na naše odnose

s partnerskim zemljama.

Za ostvarivanje cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova EU-a za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. i cilja klimatske neutralnosti do 2050., utvrđenih u Europskom zakonu o klimi, treba donijeti ambiciozne politike i mjere kako bi se osiguralo brzo i dostatno smanjenje emisija iz svih sektora, uključujući znatan udio iz sektora zgrada i prometa. U tom su kontekstu **standardnim vrijednostima emisija CO₂ za nove automobile i kombije** utvrđene postupno sve strože ciljne vrijednosti emisija CO₂ kojima se ostvaruje cilj smanjenja od 100 % od 2035. nadalje. U političkim se smjernicama navodi: *Za ostvarenje cilja klimatske neutralnosti do 2050. nužne su razne inovativne tehnologije, u područjima od mobilnosti do energetike. Na primjer, cilj klimatske neutralnosti do 2035. za automobile ulagačima i proizvođačima omogućuje predvidljivost. Za njegovo nam ostvarenje treba tehnološki neutralan pristup, u kojem će ciljanom izmjenom propisa u okviru planirane revizije biti istaknuta važnost e-goriva.* To je dodatno potvrđeno i u mojem mandatom pismu. Komisija će stoga raditi na toj ciljanoj izmjeni u okviru preispitivanja predviđenog za 2026. U okviru tog rada razmotrit će se i potreba za e-gorivima u drugim sektorima u kojima ne postoje druge tehnološke alternative, kao što su zračni i pomorski promet, uzimajući u obzir njihovu predviđenu oskudicu, energetske intenzivan proizvodni proces i predviđene troškove.

Naš okvir za pravednu tranziciju mora biti prikladan za sljedeće faze klimatske tranzicije od sada do 2030., a zatim od 2040. nadalje. Prvi prioritet bit će osigurati korištenje sredstava iz instrumenta NextGenerationEU i tekućeg proračuna. EU raspolaže sveobuhvatnim financijskim okvirom koji uključuje fondove kohezijske politike, posebno Fond za pravednu tranziciju i Mehanizam za oporavak i otpornost. Taj će okvir dodatno pojačati uvođenje Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Surađivat ćemo na izradi jednostavnijeg, usmjerenijeg i prilagodljivijeg dugoročnog proračuna koji će odražavati europske strateške prioritete i našu ambiciju da budemo Komisija ulaganja. Iako ne mogu prejudicirati sljedeći VFO, pozdravljam namjeru predsjednice da znatno poveća sredstva za pravednu tranziciju. Budem li potvrđen, pobrinut ću se da to povećanje bude usmjereno na ranjive radnike, poduzeća i građane te područja koja se suočavaju s najtežim izazovima tranzicije. Svi bi trebali imati koristi od mogućnosti koje nudi tranzicija, nitko ne bi trebao biti zapostavljen. U suradnji s izvršnom potpredsjednicom za ljude, vještine i pripravnost pobrinut ćemo se da se iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku osiguraju veća financijska sredstva prije pokretanja novog sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore (ETS2). Komisija će surađivati s državama članicama na nacionalnim socijalnim planovima za klimatsku politiku kako bi osigurala da se sredstva koriste za potporu ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza.

Kad je riječ o pripremama za Socijalni fond za klimatsku politiku, već od 2023. radimo na brzom i djelotvornom uvođenju u suradnji s posebnom stručnom skupinom država članica. Deset država članica trenutno koristi od Komisijina Instrumenta za tehničku potporu u procjeni učinaka ETS-a 2, definiranju ranjivih skupina i utvrđivanju prilagođenih mjera i ulaganja za svoje buduće planove. Podupirat ću izvršnu potpredsjednicu za ljude, vještine i pripravnost u informiranju Europskog parlamenta o provedbi Socijalnog fonda za klimatsku politiku. U okviru „socijalno-klimatskog dijaloga” nadležni parlamentarni odbori mogu dvaput godišnje pozvati Komisiju na raspravu o podnesenim socijalnim planovima za klimatsku politiku, Komisijinoj procjeni, ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te plaćanjima.

Kad je riječ o prihodima iz ETS-a 2 država članica, pratit ćemo koriste li se u potpunosti za mjere u području klime i socijalne mjere kako je propisano revidiranim Direktivom o ETS-u.

Pojačat ću kontakte s državama članicama kako bismo utvrdili kako prevladati uska grla i omogućiti poštenu i pravednu tranziciju. Unaprijedit ću način na koji se rješavaju pitanja pravedne tranzicije pri reviziji Uredbe o upravljanju. Pobrinut ću se da pravedna tranzicija bude ugrađena u naše politike potpore dekarbonizaciji i surađivati s kolegama povjerenicima kako bi se osiguralo da se pravednom tranzicijom potiču kvalitetna radna mjesta te da roba i usluge koje su našim MSP-ovima i kućanstvima potrebne za tranziciju budu dostupne i cjenovno pristupačne.

8. Koje konkretne nove mjere planirate predložiti kao poticajni okvir za potporu postizanju novog cilja za 2040. i kako ćete osmisliti klimatsku strukturu EU-a nakon 2030. na jednostavan, pravedan i troškovno učinkovit način s odgovarajućim financijskim sredstvima? Kako ćete osigurati da svi gospodarski sektori doprinose na pravedan i znanstveno utemeljen način? Koje je Vaše stajalište o budućem razvoju sustava EU ETS? Koji bi bili Vaši konkretni planovi za poticanje uklanjanja ugljika, i trajnog i na temelju zemljišta, uz znatno i kontinuirano smanjenje emisija? Koje je Vaše stajalište o utvrđivanju ciljeva Unije u pogledu uklanjanja ugljika, uključujući zaseban cilj za trajno uklanjanje ugljika u okviru cilja za 2040.? Koje konkretne mjere, zakonodavne i/ili druge prirode, te koja nova sredstva EU-a, u okviru novog europskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama, biste željeli predložiti za povećanje otpornosti društva EU-a, uključujući ranjive skupine, ekosustave i gospodarstvo, te

za bolju prilagodbu klimatskim rizicima? Kako ćete osigurati da se prilagodba sustavno uzima u obzir u svim sektorskim politikama EU-a?

Komisija će uskoro podnijeti zakonodavni prijedlog za uključivanje klimatskog cilja za 2040. u Europski zakon o klimi. Ambiciozan cilj za 2040. morat će biti usko povezan s uvjetima koji omogućuju provedbu, kao što su poštena i pravedna tranzicija za ljude, niže cijene energije, poboljšanje elektroenergetske mreže itd. Plan za čistu industriju bit će prva prilika za razmatranje tih uvjeta, čime će se osigurati usklađenost klimatske ambicije i industrijske konkurentnosti.

Nakon što se postigne dogovor o cilju, Komisija će moći iznijeti prijedloge za **okvir klimatske politike za razdoblje nakon 2030.** Pobrinit će se da EU nastavi s radom, oslanjajući se na postojeći sveobuhvatan politički okvir i pouke iz prošlosti, te da bude spreman za 2040. Približavamo se klimatskoj neutralnosti i jasno je da svi sektori moraju dati svoj doprinos i da su nam potrebne različite tehnologije. Cilj za 2040. pruža jasnoću koja nam je potrebna za definiranje politika i za dugoročnu sigurnost odluka o ulaganjima, što će pridonijeti i postizanju naših ciljeva za 2030. Suradivat će sa svojim kolegama kako bi se pomoću plana za čistu industriju omogućilo ostvarenje cilja za 2040., a putem europskog djelovanja osiguralo da se privatna ulaganja u zajedničke ciljeve konkurentnog i dekarboniziranog gospodarstva EU-a mogu na odgovarajući način iskoristiti, a rizici smanjiti. Moramo ulagati u ljude, vještine i pravednu tranziciju te iskoristiti klimatsku politiku za povećanje dobrobiti ljudi. Određivanje cijene ugljika u okviru ETS-a na razini EU-a ključno je za troškovno učinkovite mjere ublažavanja, kao financijski alat kojim se ostvaruju prihodi za inovacije te za potporu mjerama u korist najranjivijih skupina. Ukratko, dobro osmišljeno određivanje cijene ugljika obuhvaća okolišne, gospodarske i socijalne ciljeve. To će morati biti popraćeno sektorskim mjerama, primjerice u energetskom ili prometnom sektoru ili sektoru korištenja zemljišta, te širim poticajnim okvirom politike, pri čemu će se prednost dati sektorskim potrebama tranzicije.

Komisija svoje prijedloge i preporuke u području klimatske politike temelji na detaljnim procjenama učinka potpuno u skladu sa zahtjevima za bolju regulativu. U obzir se uzimaju i savjeti znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene. Želio bih naglasiti da se u tim analizama upotrebljavaju najnapredniji alati za ekonomsku analizu, koji se u velikoj mjeri upotrebljavaju i u znanstvenoj literaturi i omogućuju iscrpnu analizu gospodarstva EU-a i njegovih različitih sektora, kako je nedavno prikazano u procjeni učinka klimatskih ciljeva za 2040. koju je Komisija objavila u veljači. Time se osigurava da se političke odluke Komisije o ulozi različitih sektora temelje na detaljnoj analizi utemeljenoj na znanstvenom pristupu, što će omogućiti izradu paketa politika kojima se na troškovno učinkovit, pravedan i djelotvoran način mogu ostvariti naši ciljevi. U tom će nastojanju ostati otvoren za iskren i transparentan dijalog sa svim sektorima kako bismo postigli naše klimatske ciljeve na uravnotežen i troškovno učinkovit način.

Kad je konkretno riječ o **ETS-u EU-a**, revizija Direktive o ETS-u i Odluke o rezervi za stabilnost tržišta očekuje se 2026. U njoj će se konkretno razmotriti treba li od 2028. u ETS EU-a uključiti gospodarenje otpadom te hoće li se, kako i kada integrirati uklanjanja ugljika i poticati upotreba uhvaćenog ugljika u proizvodima, kao što su obnovljiva goriva.

Revizijom 2026. utvrdit će se obuhvaćenost međunarodnih letova u ETS-u od siječnja 2027. i izvedivost proširenja pokrivenosti u pomorskom prometu. Revizija će biti popraćena evaluacijom (tj. retrospektivnom procjenom utemeljenom na dokazima) Direktive o ETS-u i Odluke o rezervi za stabilnost tržišta. Ispitat ćemo i jesu li potrebne prilagodbe ETS-a EU-a za ostvarivanje cilja za 2040. Usmjerenje u kojem je ETS EU-a temeljna klimatska politika EU-a je očito.

Ne mogu dovoljno naglasiti da smanjenje emisija na temeljit i održiv način mora biti naš dugotrajni prioritet. Istodobno se industriji pruža veća sigurnost u pogledu **uloge trajnog uklanjanja ugljika** u postizanju klimatskog cilja EU-a za 2040. U okviru politike za 2040. procijenit ćemo koji će skup politika pružati najbolje poticaje za smanjenje emisija i za uklanjanje ugljika. Za postizanje neto smanjenja emisija stakleničkih plinova za 90 % do 2040. i klimatske neutralnosti do 2050. bit će potrebna učinkovita politika uklanjanja ugljika, kako je jasno istaknuto u Komunikaciji i priloženoj procjeni učinka. Pobrinit će se da ta politika bude uspostavljena na kraju mojeg mandata, a zajedno s javnim i privatnim partnerima podupirat će ranu fazu razvoja onoga što bi s vremenom trebalo postati jedinstveno europsko tržište za uklanjanje ugljika. Trebalo bi nagraditi industrije, poljoprivrednike i šumare koji pružaju usluge uklanjanja ugljika, a da se pritom ne ometaju naponi u smanjenju emisija.

Kad je riječ o **prilagodbi klimatskim promjenama**, sve veće klimatske opasnosti među najvećim su rizicima za našu sigurnost i blagostanje, stoga moramo ojačati otpornost i pripravnost EU-a na klimatske promjene te smanjiti izloženost našeg gospodarstva i društva. Za to su potrebni usklađeni i pojačani naponi i na razini EU-a i na razini država članica. Postojeće politike i mjere ne prate razmjere klimatskih promjena. Potrebna nam je otpornost i

integrirano upravljanje rizicima. Predviđam izradu europskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama kojim se podupiru države članice i osigurava potpuna uključenost klimatskih rizika u svim politikama EU-a, od poljoprivrede i kritične infrastrukture do gospodarstva, s posebnim naglaskom na ranjivim skupinama. Točan opseg plana definirat će se u bliskoj suradnji s dionicima. Na temelju europske procjene klimatskih rizika i Komunikacije o upravljanju klimatskim rizicima vidim jasnu potrebu za temeljitijim usklađivanjem pristupa između EU-a i država članica. To bi uključivalo dogovorene polazne vrijednosti za procjenu klimatskih opasnosti i utvrđivanje razine prihvatljivog rizika u odlukama o politikama i ulaganjima. Pri svakom prijedlogu vodit ću računa o posljedicama u smislu administrativnog opterećenja. U skladu s mojim mandatnim pismom procijenit ću potrebu za budućim zakonodavstvom o otpornosti i pripravnosti u području klime, na što je pozvao i Parlament u kontekstu nedavne rasprave na plenarnoj sjednici i rezolucije o poplavama. Konkretno, pažljivo ću razmotriti kako osigurati da zakonodavstvo u područjima politika koje su posebno izložene klimatskim rizicima bude svrsishodno. Želim da sva imovina koju financira EU bude spremna za budućnost, među ostalim putem pristupa jačanja otpornosti na klimatske promjene i načela nenanošenja bitne štete.

Pitanja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

9. Koja je Vaša vizija resora izvan okvira Vašeg mandatnog pisma i što biste željeli da bude Vaše nasljeđe? Koje ćete zakonodavne prijedloge i druge inicijative kolegiju povjerenika predložiti za donošenje u sljedećih pet godina, a posebno u prvih 100 dana? Kako ćete osigurati da se tim prijedlozima, kao i provedbom postojećeg zakonodavstva, ojača europska konkurentnost? Namjeravate li te zakonodavne prijedloge temeljiti na namjenskim procjenama učinka? Koji su Vaši planovi posebice u vezi s planom za čistu industriju? Kako Vi definirate „čisti rast”? Koja će biti uloga kružnog gospodarstva u Vašem radu? Kako planirate nadzirati i podupirati provedbu postojećeg pravnog okvira za postizanje ciljeva do 2030. te koji su Vaši planovi i mjere predviđeni za postizanje najavljenog cilja smanjenja emisija do 2040.? Kako ćete osigurati kompatibilnost tih mjera s industrijskom politikom EU-a?

Znanost je jasna: ako želimo osigurati napredak i sadašnje i sljedeće generacije, nemamo alternativu ambicioznom djelovanju u području klime. Svi osjećamo posljedice klimatskih promjena, kao što su porast razine mora, sve češće i intenzivnije poplave i prijetnje opskrbi hranom, a na udaru su i ljudsko zdravlje i infrastruktura. Zaštita našeg planeta, ali i našeg blagostanja znači da mjere u području klime moraju ići ruku pod ruku s osiguravanjem uspješnog i konkurentnog gospodarstva te podupiranjem pravedne tranzicije za najugroženije ljude, regije i sektore. Čvrsto sam uvjeren da je za to potreban odlučan angažman kod nas i u svijetu, osobito u turbulentnim i zahtjevnim godinama koje nam vjerojatno predstoje. Za mene to znači da trebamo više vodstva, odlučnosti i suradnje i vjerujem da to možemo postići. Na kraju svojeg mandata želim biti u stanju reći da smo utrljali put prema klimatskoj neutralnosti omogućivanjem gospodarskog primata Europe i pretvaranjem našeg političkog programa za čisti rast u model koji će drugi u svijetu htjeti kopirati.

Kad je riječ o **zakonodavnim i drugim inicijativama u idućih pet godina, a osobito u prvih 100 dana**, u skladu s političkim smjernicama, zajedno s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju i izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju radit ću na izradi **plana za čistu industriju**, koji će omogućiti jačanje konkurentnosti industrije EU-a i ubrzati dekarbonizaciju u Europi, o čemu je više govora u mojem odgovoru na 7. pitanje. U tom će se planu ta područja morati obuhvatiti usklađenim skupom političkih inicijativa. U mandatnim pismima navodi se nekoliko takvih inicijativa, među ostalim akcijski plan za pristupačne cijene energije, akt o ubrzanju industrijske dekarbonizacije, Europski fond za konkurentnost, paket za kemijsku industriju i budućí akcijski plan za automobilsku industriju.

Europska industrija i istraživanje nalaze se na prekretnici. Na kocki su naše tehnološko vodstvo i naša sposobnost da odgovorimo na industrijske izazove i aktivno iskoristimo nove mogućnosti.

Određivanje cijene ugljika u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama i dalje će imati središnju ulogu u usmjeravanju gospodarskih odluka prema troškovno najučinkovitijim mjerama dekarbonizacije. Istodobno će se zahvaljujući tom sustavu i dalje ostvarivati prihodi koji bi se trebali koristiti, posebno u okviru Inovacijskog fonda, za brže predstavljanje i širenje inovativnih klimatski neutralnih rješenja u brojnim sektorima (dekarbonizacija industrije, proizvodnja čistih tehnologija).

Sve te teme odnose se na **čisti rast** koji osigurava gospodarsko blagostanje i dobrobit naših društava unutar granica planeta iskorištavanjem vodeće uloge u brzorastućim čistim tehnologijama. To znači da ljudska društva i dalje napreduju bez ugrožavanja dobrobiti budućih generacija ili ugrožavanja drugih oblika života i ekosustava. Takav rast ne može se temeljiti na ovisnosti o fosilnim gorivima. Čisti rast smanjuje ovisnost o uvozu te povećava sigurnost i otpornost. U operativnom smislu rast se može smatrati čistim ako doprinosi stabilizaciji klime, održava

zdrave ekosustave i staništa te čuva bioraznolikost i čisti zrak i vodu.

Načelo kružnosti je sastavni dio čistog rasta. Dobro osmišljeno kružno gospodarstvo pružit će velike mogućnosti za konkurentnost, od recikliranja sirovina do ekološkog dizajna, što će utjecati na cijeli lanac opskrbe, uključujući mjere na strani potražnje za čistim proizvodima. Određivanjem cijene ugljika potičemo mnoge sektore da više primjenjuju načelo kružnosti jer je sekundarna proizvodnja robe s visokim emisijama ugljika obično mnogo manje energetska intenzivna od primarne proizvodnje. U okviru planiranog preispitivanja sustava EU-a za trgovanje emisijama procijenit ćemo kako promicati kružniju i održiviju upotrebu i ponovnu upotrebu ugljika u našim djelatnostima. Pobrinit ćemo se da se politike koje se odnose na otpad i kraj životnog vijeka proizvoda dosljedno oblikuju u skladu s klimatskim politikama. To uključuje procjenu hoće li se postrojenja za spaljivanje otpada uključiti u sustav EU-a za trgovanje emisijama, što je još jedan dio preispitivanja planiranog 2026.

U ranoj fazi mandata, koji je detaljnije opisan u odgovoru na 7. pitanje, predložiti ćemo **izmjenju Europskog zakona o klimi kako bi se u njega uključio cilj smanjenja neto emisija za 90 % do 2040.** Nakon što se taj cilj uspostavi i u skladu sa smjernicama za bolju regulativu, svi zakonodavni prijedlozi u području klime koji će vjerojatno imati znatne gospodarske, okolišne ili društvene učinke bit će popraćeni namjenskim procjenama učinka. Nadalje, revizijom Uredbe o upravljanju radi njezina pojednostavnjenja i ažuriranja doprinijelo bi se ostvarenju klimatskih ambicija za 2040. i postizanju klimatske neutralnosti i otpornosti.

Kako je prethodno navedeno, pobrinit ću se da EU zadrži smjer kad je riječ o mjerama u području klime, nadovezujući se na sveobuhvatan paket već postojećih politika i pouke iz prošlosti, i pobrinit ću se da te mjere budu prikladne za 2040. Pritom ćemo nastojati osigurati konkurentnost industrije EU-a i pravednu tranziciju za sve. U tom ću radu ostati otvoren za iskren i transparentan dijalog sa svim sektorima kako bismo naše klimatske ciljeve postigli na uravnotežen i troškovno učinkovit način.

Druga važna tema je i **cilj smanjenja emisija CO₂ do 2035. za automobile**, o kojem je više riječi u mojem odgovoru na 7. pitanje.

U budućnosti ću, u skladu sa svojim mandatnim pismom, predvoditi rad na **europskom planu za prilagodbu klimatskim promjenama** i podupirati države članice, posebno u pogledu pripravnosti i planiranja, te osiguravati redovite znanstveno utemeljene procjene rizika.

Procijenit ću i potrebu za **budućim zakonodavstvom o otpornosti i pripravnosti na klimatske promjene** te predstaviti mogućnosti kojima raspolažemo. To ću učiniti na temelju prve europske procjene klimatskih rizika i već sam primio na znanje nedavne rasprave o poplavama u Parlamentu. Pažljivo ću razmotriti kako osigurati da relevantno zakonodavstvo za prilagodbu bude svrsishodno i kako smanjiti administrativno opterećenje. Za to je potrebna bliska suradnja s drugim članovima Kolegija kako bismo proučili kako možemo pojednostavniti sektorske politike, npr. utvrđivanjem područja u kojima države članice već izvješćuju o relevantnim sektorskim informacijama o prilagodbi te mogu li bolje iskoristiti informacije dobivene putem satelita, a eventualno i umjetnu inteligenciju. Time će se omogućiti utvrđivanje sinergija, zbližavanje različitih područja sektorskog planiranja i izvješćivanja te utvrđivanje mogućih redundancija. Istodobno, prilagodba je sve veći izazov i novo područje djelovanja te će stoga vjerojatno biti potrebni neki novi ograničeni dodatni zahtjevi kako bismo postali otporniji na sve veće ubrzanje klimatskih rizika.

10. Koje ćete konkretne mjere predložiti za promicanje dekarbonizacije industrije, posebno za energetska intenzivna industrija i sektore u kojima je teško smanjiti emisije? Kojim bi sektorima i područjima trebalo dati prednost i na temelju kojih kriterija? U tom pogledu, koja je po Vama uloga sustava trgovanja emisijama i Inovacijskog fonda? Koje ćete mjere predložiti kako bi se osigurala dugoročna ulaganja u europsku infrastrukturu s nultom neto stopom emisija? Koje konkretne mjere predviđate posebice za Akt o ubravljanju dekarbonizacije industrije i kako vidite njegovu povezanost s Aktom o industriji s nultom neto stopom emisija, Aktom o kritičnim sirovinama i Platformom za strateške tehnologije za Europu (STEP)? Kako ćete općenito osigurati da se instrumentima klimatske politike i dalje pružaju gospodarski poticaji za privatna ulaganja u dekarbonizaciju, uz istodobno jačanje okvira za socijalnu i pravednu tranziciju? Kako predviđate budući okvir za hvatanje, prijevoz i skladištenje CO₂ i kako ćete osigurati dostatne poticaje za industriju duž cijelog vrijednosnog lanca hvatanja, upotrebe i skladištenja ugljika? Koji su Vaši planovi za jedinstveno tržište za CO₂, posebno za CO₂ koji potječe iz sektora u kojima je teško smanjiti emisije, vodeći računa o konkurentnosti EU-a? Koje je Vaše stajalište o ulozi tehnološki neutralnog pristupa u vezi s predviđenim preispitivanjem Uredbe o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za automobile i kombije, kako je navedeno u Vašem mandatnom pismu?

Poticaj za određivanje cijena iz **sustava EU-a za trgovanje emisijama**, u kombinaciji s učinkovitom zaštitom od rizika od izmještanja emisija ugljika putem **mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)**, glavni su instrumenti za **dekarbonizaciju industrije u EU-u** određivanjem cijene ugljika i izjednačavanjem uvjeta u EU-u. Međutim, želimo li postići klimatsku neutralnost, moramo učiniti više od marginalnog smanjenja emisija. Za to su potrebna velika ulaganja u tehnologije za temeljitu dekarbonizaciju, a naše sadašnje politike nisu uvijek dovoljne za osiguravanje isplativosti tih ulaganja. Stoga ćemo morati uvesti i druge poticaje. **Plan za čistu industriju** prilika je za jačanje konkurentnosti industrije EU-a i ubrzanje dekarbonizacije Europe, što je detaljnije opisano u mojem odgovoru na 7. pitanje. Osmislit ćemo niz inicijativa u cilju potpore dekarbonizaciji sektora u kojima je teško smanjiti emisije, uspostaviti okvir za razvoj vodećih tržišta i mobilizirati financijska sredstva za tranziciju.

Poboljšanje dostupnosti i pristupa cjenovno pristupačnoj čistoj energiji horizontalna je mjera koja će koristiti svim djelatnostima, uključujući MSP-ove. Što brže uspijemo dekarbonizirati elektroenergetsku mrežu, to će brže naša industrija moći iskoristiti prednosti dekarbonizacije. Međutim, to zahtijeva pravodobno jačanje mreže i uspješno rješavanje problema nepostojanosti obnovljivih izvora energije. S obzirom na važnost energetski intenzivnih industrija u mnogim lancima vrijednosti posebna će se pozornost posvetiti ubrzanju i omogućivanju njihove dekarbonizacije i proizvodnje niskougljičnih proizvoda. Isto tako, daljnje jačanje lanca vrijednosti čistih tehnologija u EU-u na temelju akta o industriji s nultom neto stopom emisija od strateške je važnosti. Komisija će predložiti i plan EU-a za automobilsku industriju jer je to jedan od ključnih europskih gospodarskih sektora koji bi trebao iskoristiti mogućnosti zelene i digitalne transformacije. Važni su i horizontalni tehnološki pomagači kao što su digitalne tehnologije, napredni materijali i kružna rješenja.

Vraćajući se na **sustav EU-a za trgovanje emisijama**, to je naš temeljni klimatski instrument. On potiče dekarbonizaciju industrije na dva glavna načina: određivanjem cijene ugljika i ponovnim ulaganjem ostvarenih prihoda u rješenja za dekarbonizaciju. Taj sustav funkcionira! Radi se o tržišnom instrumentu kojim se postižu smanjenja emisija, nagrađuju djelatnosti koje najučinkovitije smanjuju emisije ugljika, a trošak onečišćenja ugljikom vraća u rješenja za borbu protiv klimatskih promjena putem sustava kao što je Inovacijski fond. Međutim, moramo razmotriti kako će sustav EU-a za trgovanje emisijama nastaviti podupirati dekarbonizaciju industrije nakon 2030. jer bi uspjeh dekarbonizacije značio da ćemo se naći u svijetu s vrlo niskim emisijama u kojem bi uklanjanje ugljika bilo jedno od rješenja za problem emisija u sektorima u kojima ih je teško smanjiti. Komisija će do sredine 2026. procijeniti nekoliko elemenata relevantnih za održivo industrijsko upravljanje ugljikom. Razvit će opcije politike i mehanizme potpore za industrijsko uklanjanje ugljika, među ostalim s obzirom na to treba li ih i kako uključiti u sustav EU-a za trgovanje emisijama. Razmotrit će kako izračunavati hvatanje i upotrebu ugljika i razvoj novih proizvoda te kako pristupiti izračunavanju CO₂ uskladištenog u susjednim trećim zemljama. Tijekom preispitivanja sustava EU-a za trgovanje emisijama možemo razmotriti kako dodatno ojačati njegovu ulogu u financiranju zelene tranzicije.

Besplatna dodjela emisijskih jedinica u okviru tog sustava posljednjih je godina izvor ulaganja za industriju i pomaže u izbjegavanju izmještanja emisija ugljika. Umjesto toga, emisijske jedinice u okviru ETS-a koje se više ne upotrebljavaju u tu svrhu prodat će se na dražbi, a prihodi će se dodijeliti Inovacijskom fondu, pri čemu će se posebna pozornost posvetiti projektima u sektorima obuhvaćenima CBAM-om (željezo i čelik, aluminij, cement, gnojivo, vodik).

Kad se uvede **ETS 2**, oko 75 % svih europskih emisija bit će podložno cjenovnom signalu za ugljik. Određivanje cijena ugljika ima socijalnu dimenziju, posebno u sektorima ETS-a 2 u kojima se određuje cijena fosilnih goriva koja građani koriste za grijanje svojih domova i pogon svojih automobila. Zbog toga je ETS 2 dopunjen Socijalnim fondom za klimatsku politiku u vrijednosti od 86,7 milijardi EUR, koji se financira iz prihoda od prodaje emisijskih jedinica ETS-a 2. Države članice moraju osigurati da potpora u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku, u skladu s posebnim nacionalnim okolnostima, bude precizno usmjerena na one kojima je potrebna.

Iskustvo pokazuje da **Inovacijski fond** ima sve važniju ulogu u financiranju dekarbonizacije industrije. Kako bi taj fond i dalje bio uspješan, poticat ćemo „dražbu kao uslugu” odnosno „bespovratna sredstva kao uslugu” kako bi se državama članicama omogućilo da financiraju projekte na svojem državnom području koji se evaluiraju u okviru Inovacijskog fonda. Nastojat ću i olakšati udruživanje resursa EU-a i nacionalnih resursa kako bi se iskoristile prednosti jedinstvenog tržišta.

U širem smislu, morat ćemo aktivnije raditi na mobiliziranju i ubrzanju privatnih ulaganja jer samo javno financiranje neće biti dovoljno. Surađivat ću sa svojim kolegama na povećanju održivog financiranja, posebno financiranja **tranzicije**, kako bi se poduprla dekarbonizacija industrije. Paneuropska energetska infrastruktura i povezana infrastruktura za dekarbonizaciju bit će izuzetno važne za dekarbonizaciju našeg gospodarstva. Ključna

je provedba postojećih planova u okviru politike TEN-E, okvira tržišta električne energije i plina te nacionalnih energetske i klimatskih planova. Poticanje razvoja prekogranične infrastrukture i dalje će biti važno.

Blisko ću surađivati s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju i izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju na razvoju novog **akta o ubrzanju industrijske dekarbonizacije**. U njemu ćemo razmotriti kako najbolje osigurati pristup tržištima, odgovarajuće vještine, izdavanje dozvola, pristup financiranju i mobilizaciju financijskih sredstava jer su to ključni čimbenici za potporu dekarbonizaciji i napretku industrija.

Konačno, kad je riječ o hvatanju, prijevozu i skladištenju CO₂, hvatanju i upotrebi ugljika i jedinstvenom tržištu CO₂, založit ću se za brzu provedbu akta o industriji s nultom neto stopom emisija i mjera iz Strategije za industrijsko upravljanje ugljikom objavljene u veljači prošle godine kako bi se omogućila primjena rješenja za hvatanje, upotrebu i skladištenje ugljika i uvođenje potrebne infrastrukture za postizanje cilja jedinstvenog tržišta CO₂ u Europi. Kad je riječ o hvatanju, prijevozu i skladištenju CO₂, Komisija će uvesti mjere za potporu lancu vrijednosti, operatorima skladišta CO₂ i nadležnim tijelima. Te mjere uključuju stvaranje dinamičnih tržišnih mehanizama, potporu i smjernice za izdavanje dozvola za države članice te razvoj investicijskog atlasa skladišnih lokacija za CO₂. Kad je riječ o uklanjanju ugljika, Komisija će razviti daljnje politike i mehanizme potpore za njegovo povećanje. To uključuje, među ostalim, procjenu načina na koji bi se uklanjanja s trajnim skladištenjem mogla obračunavati u okviru sustava trgovanja emisijama i procjenu općih ciljeva uklanjanja u kontekstu klimatskog cilja za 2040. Kad je riječ o hvatanju i upotrebi ugljika, Komisija će razmotriti korištenje ugljika kao resursa i kako tretirati hvatanje i upotrebu ugljika u ETS-u. Kad je riječ o infrastrukturi za transport CO₂ kao ključnom pokretaču svih tehnoloških putova, Komisija namjerava osmisliti mehanizam za planiranje mreže i eventualno predložiti regulatorni paket o transportu. Istodobno će se raditi na razvoju pravila za izračun emisija, uspostavi minimalnih standarda za tokove CO₂ i izradi smjernica za pomorski promet. Za sve tehnologije predlažu se poticajne mjere kao što su ulaganja i financiranje, informiranje javnosti, istraživanje i inovacije te prekogranična suradnja. Blisko ću surađivati s državama članicama na postizanju tih ciljeva, posebno kako bi se privukla potrebna privatna ulaganja za uvođenje infrastrukture za CO₂.

Kad je riječ o planiranom preispitivanju **emisijskih normi za CO₂ za automobile i kombije**, vidjeti moj odgovor na 7. pitanje.

11. Koje mjere planirate kako bi se povećala potražnja EU-a za čistom tehnologijom iz Europe i kako ćete podupirati lance vrijednosti EU-a za proizvodnju čiste tehnologije, među ostalim mjerama na strani ponude? Koju razinu i kombinaciju privatnih i javnih ulaganja smatrate potrebnima te kako procjenjujete specifičnu ulogu financijskih instrumenata EU-a? Kako ćete smanjiti ovisnost EU-a, prije svega o Kini? Koji ćete okvir predložiti za daljnje smanjenje i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva u okviru rada na smanjenju ovisnosti Europe? Koji su Vaši planovi za mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)? Koje mjere predviđate za konkurentnost europskog automobilskeg sektora?

Inovacijski fond za sustav EU-a za trgovanje emisijama bit će izuzetno važan za jačanje čistih tehnologija u EU-u. Kao i dosad, nastavit ćemo organizirati pozive na podnošenje prijedloga s naglaskom na čistim tehnologijama, uključujući njihovu proizvodnju, uz odgovarajuće kriterije otpornosti s obzirom na ciljeve iz akta o industriji s nultom neto stopom emisija. Prijedlozi projekata podneseni Inovacijskom fondu koji premašuju minimalne pragove za evaluaciju utvrđene u pozivima dobit će pečat STEP-a (suverenosti) uveden u okviru Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP), bez obzira na to hoće li prijedlog dobiti financiranje u okviru Inovacijskog fonda. Pečat služi tome da se tim projektima olakša pristup drugim mogućnostima financiranja, među ostalim u okviru fondova kohezijske politike i Mehanizma za oporavak i otpornost.

Kad je riječ o kombinaciji **privatnog i javnog financiranja**, većina potreba trebala bi se pokriti privatnim financiranjem. Drugim riječima, treba postojati poslovna računica za privatna ulaganja. Kako bi se to osiguralo, ključno je sljedeće: prvo, poboljšati dubinu privatnih tržišta kapitala kako je predloženo u Lettinom izvješću i Draghijevom izvješću; drugo, povećati održivo financiranje, posebno financiranje tranzicije; i treće, osigurati isplativost što većeg broja ulaganja u dekarbonizaciju. Javno financiranje trebalo bi biti ograničeno na te ciljeve i ulaganja u kojima se isplativost ne može osigurati na drugi način (na primjer neka ulaganja u infrastrukturu).

Kad god je problem privatnog ulaganja pristup financiranju, prednost bi trebalo dati financijskim instrumentima u odnosu na bespovratna sredstva. InvestEU je pokazao dodanu vrijednost instrumenta EU-a za poticanje privatnog financiranja.

Inovacijski fond još je jedan primjer uspješnog instrumenta za poticanje privatnog financiranja za ulaganja u

rizičnije industrijske projekte. Pronalaženje boljih načina za kombiniranje bespovratnih sredstava s financijskim instrumentima može dovesti do troškovno učinkovitijeg korištenja javnog novca i ubrzati financijsko zaključenje za poduzeća. Važno je i povećati održivo financiranje, posebno za tranziciju i otpornost. Osim toga, dostupnijim informacijama za korporacije i ulagače te vjerodostojnim tranzicijskim planovima usklađenima s propisima o klimi pridonijet će se promjeni financijskih tokova kako bi se podržalo postizanje naših ciljeva u području klime i rasta.

Trgovinska politika može pomoći u dekarbonizaciji energetske intenzivne industrije i diversifikaciji industrije čistih tehnologija, poticanju mogućnosti izvoza, zaštiti od nepoštenog tržišnog natjecanja i osiguravanju pravednih i jednakih uvjeta za sve. Kad je riječ o čistim tehnologijama, različiti sektori suočavaju se s različitim izazovima u pogledu globalnog tržišnog natjecanja, pri čemu im trgovinska politika može pomoći otvaranjem mogućnosti izvoza, zaštitom tržišta EU-a ili osiguravanjem opskrbe, posebno kritičnim sirovinama. EU je neto izvoznik u nekim sektorima industrije s nultom neto stopom emisija. Na primjer, kad je riječ o energiji vjetra, prema podacima iz 2022. industrija EU-a ima oko 30 % globalnog tržišnog udjela u tom području. Stoga je važno promicati pristup tržištima trećih zemalja i za našu industriju.

Smanjenje ovisnosti EU-a podrazumijeva i promicanje vlastite konkurentnosti i domaćih inovacijskih sposobnosti te stvaranje partnerstava radi otvaranja novih tržišta i izvora opskrbe u inozemstvu. Nastavit ćemo blisko surađivati s partnerima u cilju jačanja otpornosti opskrbnog lanca, i to u okviru bilateralne suradnje, kao što je slučaj s Radnom skupinom EU-a i Japana za lance opskrbe, i plurilateralno (tj. u kontekstu skupine G-7). Taj ćemo rad podržati postojećim instrumentima kao što je strategija Global Gateway i novim instrumentima kao što su partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja.

Komisija je poduzela važne korake za rješavanje problema ovisnosti o Kini, no potrebno je učiniti više. I Akt o industriji s nultom neto stopom emisija i Akt o kritičnim sirovinama usmjereni su na potrebu i sredstva za diversifikaciju opskrbe ključnim komponentama i materijalima, kao i na potrebu za dostatnom proizvodnom bazom u EU-u. Prošlog mjeseca predložili smo pravila za sljedeću dražbu vodika u okviru Inovacijskog fonda, koja će sadržavati izričite kriterije za oblikovanje naših diversificiranih lanaca opskrbe, uključujući proizvodnju elektrolizatora u EU-u. To je ključno za održavanje sigurnosti opskrbe i sigurnosti podataka. Plan za čistu industriju trebao bi nam omogućiti da se dodatno uhvatimo u koštac s tim pitanjem. On će doprinijeti postizanju okolišnih ciljeva EU-a, riješiti probleme izmještanja emisija ugljika i istodobno omogućiti ulaganja u dekarboniziranu industriju EU-a. **Što se tiče subvencija za fosilna goriva**, iznio sam svoje stajalište u odgovoru na 6. pitanje.

Kad je riječ o mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama, budem li potvrđen kao povjerenik, pomno ću pratiti njegovu potpunu i pravodobnu provedbu tijekom prijelaznog razdoblja i nakon njega. Surađivat ću s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju i drugim službama Komisije na pripremi delegiranih i provedbenih akata, kako je propisano Uredbom o mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama. Time će se osigurati neometana provedba tog mehanizma, a administrativno opterećenje za sve uključene aktere, posebno MSP-ove, svesti na najmanju moguću mjeru. Pobrinut ću se da Komisija nastavi slušati dionike, uključujući poduzeća i nacionalne uprave, ali i partnere iz trećih zemalja, jer želimo da provedbene mjere budu što djelotvornije i učinkovitije. Osigurat ću da Komisija uzme u obzir sva iskustva stečena u trenutnom prijelaznom razdoblju. Do kraja sljedeće godine predstaviti ćemo izvješće o preispitivanju Europskom parlamentu i Vijeću. Ono će uključivati procjenu mogućih proširenja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama na više robe, mogućeg proširenja opsega neizravnih emisija na sve obuhvaćene sektore, upravljanja mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama i međunarodnog učinka Uredbe na zemlje u razvoju, a posebno na najnerazvijenije zemlje.

Naposljetku, **konkurentnost europskog automobilskeg sektora** izuzetno je važna za gospodarstvo EU-a jer on čini više od 7 % BDP-a i izravno i neizravno osigurava oko 13 milijuna radnih mjesta. Ključno je utvrditi odgovarajući okvir za potporu konkurentnosti industrije EU-a tijekom cijele te tranzicije.

Emisijske norme za CO₂ za automobile i kombije te za teška vozila pružaju tržištu dugoročnu sigurnost i predvidljivost u pogledu razmjera transformacije koja je potrebna u automobilskeg sektoru. Tako se ulaganja usmjeravaju u čiste tehnologije, razvoj novih lanaca vrijednosti u EU-u, infrastrukturu te usavršavanje i prekvalifikaciju radnika. Postoje i drugi instrumenti za potporu uspješnom prelasku na mobilnost s nultim emisijama i bit će ih jako važno u potpunosti provesti. Oni uključuju Uredbu o infrastrukturi za alternativna goriva (kako bi se ubrzalo uvođenje infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom), Uredbu o baterijama (kako bi se osiguralo da su baterije koje se stavljaju na tržište EU-a održive i primjenjuju načelo kružnosti tijekom cijelog životnog vijeka), Akt o kritičnim sirovinama (kako bi se osigurao pristup sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama) i Akcijski plan EU-a za mreže (kako bi se osigurala modernizacija elektroenergetske mreže radi integracije elektromobilnosti). Bit će potrebne i dodatne inicijative za potporu konkurentnosti sektora pa ću, budem

li potvrđen, surađivati s drugim povjerenicima na izradi plana za čistu industriju u cilju poticanja ulaganja, stvaranja vodećih tržišta za čiste tehnologije i uspostave uvjeta za rast i konkurentnost poduzeća. Cilj akta o ubrzanju industrijske dekarbonizacije bit će usmjeravanje ulaganja i daljnja potpora industrijama koje prolaze kroz tu tranziciju, posebno ubrzanje s njome povezanih postupaka planiranja, javnih natječaja i izdavanja dozvola. Naposljetku, pomoći će povjereniku za održivi promet i turizam u radu na razvoju industrijskog plana EU-a za automobilski sektor.

Pitanja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

12. U Vašem mandatnom pismu navodi se da ćete „dodatno ojačati okvir za socijalnu i pravednu tranziciju”. Postojeći okvir za pravednu tranziciju u europskom zelenom planu kombinacija je smjernica te instrumenata za praćenje i financiranje. Suočena s visokim troškovima energije i života te sve većim nejednakostima, Europska unija trebala bi uspostaviti ambiciozniji i snažniji okvir, uključujući obvezujuće mjere, te od samog početka pristupati okolišnoj i socijalnoj dimenziji kao komplementarnima.

Kao kandidat za povjerenika za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast, koje ćete konkretne zakonodavne mjere poduzeti kako bi se osigurala socijalna i pravedna tranzicija za sve? Koje ćete mjere predložiti u sklopu ojačanog okvira za pravednu tranziciju te kako ćete promicati dostupnost, pristupačnost i priuštivost održivih proizvoda i usluga? Kako ćete doprinijeti otvaranju održivih kvalitetnih radnih mjesta, primjeni kolektivnih ugovora te ostvarivanju prava radnika na obavješćivanje i savjetovanje? I kako ćete u taj rad uključiti socijalne partnere?

Tranzicija neće biti uspješna ako nije pravedna. **U prethodnom smo mandatu predložili važne mjere kojima se pravednost stavlja u središte europskog zelenog plana**, a financiranje se provodi i planira poglavito u okviru Fonda za oporavak i otpornost, Europskog socijalnog fonda plus, Fonda za pravednu tranziciju i Socijalnog fonda za klimatsku politiku. U Preporuci Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti državama članicama pružene su konkretne smjernice o tome kako pronaći rješenja za pitanja zapošljavanja i socijalne aspekte tranzicije. U inicijative kao što su Direktiva o energetske učinkovitosti i Direktiva o energetskim svojstvima zgrada ugradili smo važne elemente za osiguravanje pravednosti, među ostalim mjere za suzbijanje energetske siromaštva.

No naš posao nije završen. Blisko ću surađivati s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju i izvršnom potpredsjednicom za ljude, vještine i pripravnost kako bi se u tu svrhu maksimalno iskoristili postojeći instrumenti, kao što su nacionalni energetske i klimatski planovi. U reviziji Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime razmotrit ću kako se mogu učinkovitije prevladati izazovi i iskoristiti mogućnosti pravedne tranzicije. Blisko ću surađivati sa svojim kolegama u Kolegiju kako bismo osigurali pravednu tranziciju za sve i stvorili uvjete u kojima će poduzeća moći ostvariti naše zajedničke ciljeve, među ostalim olakšavanjem praćenja i provedbe na terenu, analizom mogućih nedostataka i iznalaženjem načina kako zajedno proaktivno poduzimati daljnje mjere.

Financiranje je ključno za pravednu tranziciju. Jačanje konkurentnosti europskih poduzeća odnosi se i na otvaranje radnih mjesta i omogućivanje ljudima da se uspješno nose s promjenama. Ulaganja potrebna za uspješnu zelenu tranziciju uključuju ulaganja za potporu ljudima i poduzećima u tranziciji. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti omogućivanju prekvalifikacije i usavršavanja radnika kako bi mogli iskoristiti prilike i prevladati izazove tranzicije. Najvažniji prioritet bit će osigurati korištenje sredstava dostupnih u okviru instrumenta NextGenerationEU i tekućeg proračuna. Zajedno sa svojim kolegama pobrinut ću se da Socijalni fond za klimatsku politiku od samog početka ostvaruje rezultate kako bi se pružila potpora ranjivim osobama, posebno onima pogođenima energetskim siromaštvom ili siromaštvom u pogledu mobilnosti. Ne dovodeći u pitanje rasprave o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru, podupirem obvezu koju je predsjednica preuzela u političkim smjernicama za razdoblje 2024. – 2029. da znatno poveća financiranje pravedne tranzicije u okviru dugoročnog proračuna. Surađivat ćemo na izradi jednostavnijeg, usmjerenijeg i prilagodljivijeg dugoročnog proračuna koji će odražavati europske strateške prioritete i našu ambiciju da budemo Komisija ulaganja.

Kad je riječ o širokoj tematici **održivih proizvoda i usluga**, okvirom za ekološki dizajn održivih proizvoda omogućuje se intenziviranje važnog rada na utvrđivanju standarda za proizvode koji troše energiju, čime se sprečava prodaja proizvoda koji uzrokuju prekomjerne račune za energiju. Mnoge postojeće zahtjeve potrebno je ažurirati jer se dostupne tehnologije stalno poboljšavaju, što ću u potpunosti podržati. Odredbama o mogućnosti popravka, ali i o općoj funkcionalnosti i izbjegavanju opasnih emisija, zaštitit ćemo potrošače od nepotrebnih troškova i pomoći da neodrživi i štetni proizvodi nestanu s tržišta. Istodobno će ažurirano označivanje energetske učinkovitosti i održivosti, uz potporu buduće digitalne putovnice EU-a za proizvode, potrošačima omogućiti da odaberu proizvode s najnižim ukupnim troškovima vlasništva i najmanjim ekološkim otiskom. Osim toga, surađivat ćemo s državama članicama kako bismo poboljšali nadzor tržišta i provedbu zahtjeva za ekološki dizajn

i označivanje energetske učinkovitosti te spriječili prijekare. S obzirom na predstojeću provedbu Direktive o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš koja je trenutno predmet suodlučivanja, nastojat ćemo predložiti jasna pravila za suzbijanje manipulativnog zelenog marketinga u području klime i istodobno omogućiti poduzećima i potrošačima da prepoznaju klimatski prihvatljive proizvode. Pružit ćemo pouzdane informacije o klimatskom otisku građevnih proizvoda i ključnih industrijskih proizvoda i time omogućiti stvaranje vodećih tržišta za europsku industriju. Kad je riječ o cjenovnoj pristupačnosti održivih proizvoda, važno je voditi računa o najranjivijima i osigurati cjenovnu pristupačnost robe i usluga. Blisko ću surađivati s drugim povjerenicima, počevši od povjerenika za energetiku i stanovanje, kako bismo građanima omogućili cjenovno pristupačno i održivo stanovanje te jeftiniju i čistu energiju. Socijalni fond za klimatsku politiku ima ključnu ulogu u tom pogledu. Zajedno s povjerenikom za energetiku i stanovanje i izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju razmotrit ćemo i oporezivanje i štetne subvencije za fosilna goriva. Moramo poboljšati postojeće poticaje za napuštanje fosilnih goriva i preusmjeriti relevantne resurse na ulaganja u dekarbonizaciju i pravednu tranziciju.

U radu na postizanju pravedne tranzicije primijenit ću načelo koje je predsjednica navela u svojim političkim smjernicama da „**ljudi i njihova radna mjesta uvijek moraju ostati u središtu našeg socijalnog tržišnog gospodarstva**, bez obzira na mijene kroz koje prolaze naša industrija i gospodarstva”. U tranziciji prema klimatskoj neutralnosti i dalje će nastajati dodatne potrebe za vještinama, i to u novim „čistim” sektorima i u preobrazbi postojećih. Te dodatne potrebe pojavljuju se u kontekstu stalnog nedostatka radne snage i vještina te sve većih potreba za nadomještanjem radnika zbog starenja radne snage. Surađivat ću s izvršnom potpredsjednicom za ljude, vještine i pripravnost kako bi EU postao **Unija vještina**.

Smatram da pravedna tranzicija nije moguća ako ne saslušamo one koji se suočavaju s najvećim izazovima. **Surađivat ću sa socijalnim partnerima** i s njima razmotriti kako prevladati glavne prepreke tranziciji i osigurati otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta. Posebno ću doprinijeti radu na izradi **plana za kvalitetna radna mjesta**, koji ćemo razviti u suradnji sa socijalnim partnerima. Prema potrebi podupirat ću i svoje kolege u osiguravanju primjene i provedbe postojećih prava EU-a u području informiranja radnika i savjetovanja s njima kako bi se doprinijelo socijalnoj i pravednoj tranziciji. Osim toga, Komisija će nastaviti pružati financijsku potporu projektima socijalnih partnera kako bi osigurala da se ta prava poštuju na terenu paralelno s promjenama koje proizlaze iz tranzicije.

Naposljetku, moramo upravljati **klimatskim rizicima** radi zaštite i poboljšanja životnog standarda, borbe protiv nejednakosti i zaštite ljudi. Nadovezujući se na Komunikaciju o upravljanju klimatskim rizicima iz 2024., nastojat ću ojačati pravednu otpornost u okviru predstojećeg europskog plana za prilagodbu klimatskim promjenama. U suradnji s drugim povjerenicima razmotrit ću potencijal instrumenata na razini EU-a koji bi donositeljima odluka mogli pomoći da u svoje demokratske procese uključe informacije o klimatskim rizicima te osmisle pravednu otpornost i socijalno pravedne politike prilagodbe klimatskim promjenama.

Pitanja Odbora za promet i turizam

13. Predsjednica von der Leyen zadužila je budućeg povjerenika za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast za podupiranje provedbe postojećeg klimatskog pravnog okvira do 2030., uključujući predstojeća preispitivanja i osiguravanje dostatnih ulaganja u europsku infrastrukturu s nultom neto stopom emisija. Kako namjeravate doprinijeti ispravnoj i pravovremenoj provedbi zakonodavstva u području prometa, osiguravajući pritom jednake uvjete za europska prijevoznika poduzeća, konkurentnost europskog prometnog sektora te visokokvalitetna i privlačna radna mjesta u Europi? Koja bi bila Vaša strategija i vremenski okvir za osiguravanje dostatnih ulaganja, među ostalim u tehnologije s nultom neto stopom emisija, goriva, infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom u cilju dekarbonizacije prometnog sektora?

Promet je okosnica europskog gospodarstva i pokretač mobilnosti ljudi. Taj sektor čini oko 5 % BDP-a EU-a i zapošljava više od 10 milijuna ljudi te izravno potpomaže rast u drugim sektorima. Europa je još uvijek vodeća turistička destinacija u svijetu pa je za 3,5 milijuna poduzeća i 20,4 milijuna zaposlenika u sektoru turizma jako važno da je dobro prometno povezana.

Međutim, promet ima svoju cijenu za naše društvo i okoliš. **To je jedini veći sektor u gospodarstvu EU-a u kojem emisije i premašuju one iz 1990.**, što je uvelike posljedica znatnog povećanja potražnje za prijevozom. Ostvarivanje EU-ova cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i postizanja klimatske neutralnosti do 2050. iziskuje ambiciozne politike i mjere kako bi se osiguralo brzo i dostatno smanjenje emisija iz svih sektora, uključujući promet. Kako je navedeno u procjenama učinka za ciljeve za 2040. i 2050., emisije iz prometa moraju se smanjiti za 90 % do 2050. kako bi se postigla klimatska neutralnost. Prelazak na

mobilnost s nultom stopom emisija, bilo da je riječ o mobilnosti ljudi ili robe, nudi velike mogućnosti za bolju kvalitetu života zbog smanjenja onečišćenja, a europskoj industriji u svim lancima vrijednosti omogućuje nastavak inovacija i otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta. To je ključno kako bi se našim industrijama omogućilo da postanu konkurentnije i preuzmu vodeći položaj u svijetu jer se druga tržišta brzo približavaju mobilnosti s nultom stopom emisija. Zelena tranzicija trebala bi se provoditi tako da ne ugrožava i da poboljšava povezivost i cjenovno pristupačan pristup održivim mogućnostima prijevoza za sve građane EU-a.

Blisko ću surađivati s povjerenikom za održivi promet i turizam kako bismo uspješno proveli različite aspekte te tranzicije.

U tom je kontekstu EU uspostavio **sveobuhvatan okvir za tranziciju** koji se temelji na načelu „onečišćivač plaća” i sada je važno postići napredak u njegovoj provedbi. Kad je riječ o cestovnom prometu, u emisijskim normama za CO₂ za vozila utvrđeni su jasni ciljevi: 100 %-tno smanjenje emisija iz novih automobila i kombija te gradskih autobusa registriranih u EU-u od 2035. nadalje i smanjenje emisija iz teških vozila za 90 % do 2040. Potražnja za vozilima s nultim emisijama raste u svijetu i stoga je potrebno nastaviti poticati ulaganja u tehnologije, infrastrukturu, vještine i razvoj novih lanaca vrijednosti kako bi se ojačala konkurentnost industrije EU-a u globalnoj tranziciji na mobilnost s nultom stopom emisija. U tom su pogledu od velike važnosti stabilnost i provedba emisijskih normi za CO₂ jer se njima pruža jasna dugoročna predvidljivost za provedbu potrebnih ulaganja u tom sektoru. Kako je najavljeno u političkim smjernicama i potvrđeno u mojem mandatnom pismu, u okviru predviđenog preispitivanja provest će se ciljana izmjena Uredbe kako bi se e-goriva uključila u tehnološki neutralan pristup. Osim toga, uvođenje određivanja cijene ugljika za cestovni promet u **ETS-u 2** dopunit će emisijske norme za CO₂ (i druge politike kao što su energetska učinkovitost i energija iz obnovljivih izvora) gospodarskim poticajima za ulaganja. Spremni smo započeti s praćenjem emisija i izvješćivanjem o njima u siječnju 2025. Komisija pomaže državama članicama kako bi se olakšalo pokretanje tog sustava i osigurala njegova ujednačena provedba u cijelom EU-u.

EU je uveo i mjere potpore, uključujući Uredbu o infrastrukturi za alternativna goriva i Uredbu o baterijama, kojima će se omogućiti uvođenje potrebne infrastrukture za punjenje vozila s nultim emisijama u cijeloj Europi i tako dodatno povećati njihova privlačnost za građane i poduzeća u EU-u.

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za industriju EU-a, Komisija će iskoristiti i instrumente trgovinske zaštite, kao što je to učinila s antisubvencijskim mjerama za električne automobile uvezene iz Kine.

Veća uloga **određivanja cijene ugljika za zrakoplovstvo i njegovo uvođenje u pomorski promet** poboljšat će uvjete za uvođenje dekarboniziranih prometnih rješenja koja su izuzetno važna za te međunarodne sektore. Zbog toga se sustav EU-a za trgovanje emisijama temelji na jednakom postupanju prema svim zračnim prijevoznicima i neutralan je za pomorski promet bez obzira na zastavu pod kojom brodovi plove. Na međunarodnoj razini Komisija nastoji povećati razinu ambicije jačanjem Programa za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) i poticanjem sudjelovanja trećih zemalja. Istodobno, sustav EU-a za trgovanje emisijama uključuje mjere kojima se štiti konkurentnost naših zračnih prijevoznika. Sustav EU-a za trgovanje emisijama dopunjen je drugim mjerama za poticanje dekarbonizacije zrakoplovstva, konkretno Uredbom o inicijativi „ReFuelEU Aviation”, Savezom za zrakoplovstvo s nultom stopom emisija i industrijskim savezom za lanac vrijednosti obnovljivih i niskougljičnih goriva.

Kad je riječ o **pomorskom prometu**, Uredba o inicijativi „FuelEU Maritime” i proširenje sustava EU-a za trgovanje emisijama na taj sektor okvir su za njegov prelazak na čistu energiju i pružaju znatne mogućnosti za industriju i konkurentnost u cijelom vrijednosnom lancu vodnog prometa u EU-u. Zahvaljujući tom snažnom regulatornom okviru i mjerama EU-a za suzbijanje rizika od izbjegavanja industrija EU-a na dobrom je putu da postane predvodnik u održivom i digitalno potpomognutom vodnom prometu. Komisija će nastaviti pratiti čimbenike koji utječu na konkurentnost sektora kao i buduće prilike i izazove povezane s njegovom energetsom tranzicijom. Podupirat ću povjerenika za održivi promet i turizam u razvoju strategije za pomorsku industriju i doprinijeti njegovu radu na izradi sveobuhvatnog skupa mjera Međunarodne pomorske organizacije (IMO) za dekarbonizaciju vodnog prometa do 2050.

Konkurentnost europskih prijevoznika ovisi o dostupnosti kvalificiranih i osposobljenih radnika. Suradivat ću s povjerenikom za održivi promet i turizam kako bismo riješili aktualni problem manjka radnika u tom sektoru i odgovorili na izazove povezane s prekvalifikacijom i usavršavanjem radne snage u svim vrstama prijevoza. Budem li potvrđen, suradivat ću s nacionalnim tijelima i relevantnim dionicima da radnoj snazi osiguraju potrebne vještine i za prilagodbu novim tehnologijama i inovacijama. Uz to, nastavit ću podupirati rad velikih partnerstava u okviru pakta za vještine u automobilskoj industriji, brodogradnji i pomorskim tehnologijama. Programi i fondovi kao što

su Europski socijalni fond plus i Mehanizam za oporavak i otpornost pružaju brojne mogućnosti.

Inovacijski fond za sustav EU-a za trgovanje emisijama ima važnu ulogu u dekarbonizaciji uz istodobno održavanje konkurentnosti prometnog sektora. Za zrakoplovstvo je uspostavljen dodatni poticaj od 20 milijuna emisijskih jedinica u okviru ETS-a kako bi se ubrzalo uvođenje održivih zrakoplovnih goriva. Za vodni promet dostupno je 20 milijuna emisijskih jedinica u okviru ETS-a za potporu ulaganjima u tom sektoru do 2030. Ulaganja u proizvodnju održivih alternativnih goriva, električne trajekte, usluge obnove flote kako bi postojeći brodovi postali energetski učinkovitiji ili u uvođenje rješenja za pogon uz pomoć vjetra proizvedena u EU-u dobri su primjeri kako se učinkovite mjere u području klime mogu kombinirati s vodećim položajem industrije. Osim iz Inovacijskog fonda za ETS, infrastruktura za mobilnost s nultim emisijama u 13 država članica s nižim dohotkom može se financirati i iz Modernizacijskog fonda, koji se financira i prihodima iz ETS-a. Države članice mogu koristiti prihode iz ETS-a za ulaganje u mjere u području klime u prometnom sektoru. Neke države članice za to već koriste znatan dio tih prihoda.

Na početku mandata podržat ću donošenje sveobuhvatnog **pakta za ulaganja u održivi promet**, u kojem ću iznijeti strateški pristup za povećanje i davanje prednosti ulaganjima u rješenja za dekarbonizaciju prometa, posebno za sektore u kojima je teško smanjiti emisije, kao što su zrakoplovstvo i pomorski promet, te za osiguravanje pristupa jeftinoj, održivoj i sigurnoj opskrbi energijom. Važno je razviti instrumente na europskoj razini kako bi se izbjegao niz različitih nacionalnih instrumenata koji bi mogli narušiti unutarnje tržište ili stvoriti tržišno natjecanje u području subvencija među državama članicama.

Na kraju, čiste vrste prijevoza, kao što je željeznički prijevoz, mogu biti alternative za mnoga putovanja, kako za prijevoz putnika tako i za prijevoz robe, i treba ih bolje integrirati u prometni sustav.

Pitanja Pododbora za porezna pitanja

Porezni okvir za financijski sektor EU-a

14. U Vašem mandatnom pismu navodi se da ćete „utvrditi inovativna rješenja za dosljedan porezni okvir za financijski sektor EU-a”. Koje ćete konkretne izmjene porezne politike EU-a predložiti kako bi se i. to ostvarilo, ii. povećala privatna ulaganja i smanjilo izbjegavanje plaćanja poreza i utaja poreza kojima pribjegavaju poduzeća i pojedinci, iii. pojednostavnio porezni sustav da bi se osiguralo uklanjanje poreznih prepreka prekograničnim ulaganjima i povećao vlasnički kapital u financiranju poduzeća, što bi ubrzalo dovršetak unije tržišta kapitala te iv. nastavila reforma oporezivanja dobiti u EU-u? Kako vidite ulogu usklađivanja poreza na kapital u kontekstu razvoja unije štednje i ulaganja, kako je predviđeno u izvješću Letta?

Financijski sektor ima ključnu ulogu u gospodarstvu. Osim važnosti tog sektora za otvaranje radnih mjesta (4,9 milijuna u 2023.) i BDP (618 milijardi EUR, otprilike 4,3 % BDP-a EU-a u 2022.), u njemu se prikuplja uštedevina i preusmjerava putem financiranja i ulaganja koja se vraćaju građanima i poduzećima. Ta je posrednička uloga izuzetno važna, a pravilno funkcioniranje financijskih usluga ključno je za postizanje otpornog gospodarskog rasta učinkovitim financiranjem naših gospodarstava, uključujući inovacije. Stoga je riječ o važnom elementu europske konkurentnosti. Budem li potvrđen kao povjerenik, nastojat ću modernizirati pravila o oporezivanju kako bi se poduprle ključne funkcije financijskog sustava u gospodarstvu.

Tijekom mandata prethodne Komisije poduzet je važan korak: Vijeće je donijelo Direktivu FASTER (o bržem i sigurnijem oslobođenju od preplaćenog poreza) koja se odnosi na postupak oslobođenja za porez po odbitku. To je vrlo važan korak u pravom smjeru i odskočna daska za europsku uniju za štednju i ulaganja, kako je predviđeno u političkim smjernicama. Direktiva FASTER ulagateljima će olakšati i ubrzati povrat preplaćenog poreza po odbitku, čime će se izbjeći dvostruko oporezivanje. Uključuje i stroge postupke oslobođenja od poreza za borbu protiv zlouporaba u tom području u korist ulagača, financijskih posrednika i poreznih uprava. Procjenjuje se da će ti standardizirani postupci ulagačima omogućiti uštede od 5,17 milijardi EUR godišnje.

Međutim, potrebno je ići još dalje. Stoga ću nastojati iz svih aspekata razmotriti postojeći porezni okvir i prema potrebi predložiti reforme. Na regulatornoj strani poduzete su brojne mjere kako bi se riješili problemi povezani s preuzimanjem prekomjernih rizika u financijskom sektoru i ublažavanjem posljedica financijske krize. U buduću će biti jednako važno osigurati da pravila za oporezivanje koja se primjenjuju na financijski sektor doprinosu razvoju unije za štednju i ulaganja u EU-u i povećanju konkurentnosti EU-a.

Pravila za oporezivanje koja se primjenjuju na financijski sektor uvelike se razlikuju u Uniji; države članice primjenjuju brojne i raznolike poreze specifične za pojedine sektore, što dovodi do složenosti i narušavanja

jedinstvenog tržišta. Poduzeća koja posluju u financijskom sektoru EU-a suočavaju se s mnoštvom neusklađenih sektorskih poreza, uključujući poreze na premije osiguranja, pristojbe financijskih institucija, posebne poreze na plaće i poreze na financijske transakcije, uz poreze koji se primjenjuju na cjelokupno gospodarstvo, kao što je porez na dobit. U EU-u su mnoge financijske usluge izuzete od PDV-a. To izuzeće, koje je obvezno u skladu s Direktivom EU-a o PDV-u, na snazi je već više od 40 godina i u nekim je aspektima zastarjelo. Naime, zbog sve veće integracije digitalnih tehnologija u financijsku industriju i šire društvo nastale su nove usluge koje nisu postojale u trenutku donošenja aktualnog poreznog okvira. To izuzeće ne znači da se financijski sektor nedovoljno oporezuje jer je PDV troškovno neutralan za poduzeća.

S obzirom na to, budem li potvrđen, pobrinut ću se da se u razmatranju primjerenih pravila za oporezivanje financijskog sektora obuhvate svi prethodno navedeni aspekti, uključujući pitanje PDV-a i ometaju li nacionalna pravila o sektorskim porezima koja se primjenjuju u državama članicama EU-a prekogranično poslovanje i digitalizaciju, konkurentnost i inovacije na jedinstvenom tržištu. Pokrenuta je detaljna studija kako bi se proučilo to pitanje. Budući da to može podrazumijevati promjene poreza koji su trenutačno u potpunosti regulirani na nacionalnoj razini, bit će potrebno opsežno promišljanje u koje će se uključiti države članice i financijska industrija.

S obzirom na poteškoće na koje start-up poduzeća i rastuća poduzeća čiji se rast financira poduzetničkim kapitalom ili drugim oblicima kapitala nailaze u pristupu izvorima financiranja unutar EU-a, obvezujem se da ću razmotriti različite mogućnosti za poticanje ulagača na ulaganje u inovativna poduzeća ili aktivnosti uzimajući u obzir najbolje globalne prakse.

Za svaku novu inicijativu ili prijedlog bit će potrebno temeljito savjetovanje, suradnja sa svim dionicima i procjena niza mogućih opcija. Budem li potvrđen kao povjerenik, surađivat ću i s drugim uključenim povjerenicima i izvršnim potpredsjednicima te s Parlamentom, Vijećem i dionicima.